

**INTEGRAAL ASBESTPROTOCOL
GEMEENTE GILZE EN RIJEN**

Inhoudsopgave

Inleiding	Pagina 3
Hoofdstuk A Asbest en de Wabo + sloopmeldingen	Pagina 5
Hoofdstuk B Asbest bij Calamiteiten	Pagina 13
Hoofdstuk C Asbestinzameling van particulieren	Pagina 18
Hoofdstuk D Asbest op of in de bodem	Pagina 19
Hoofdstuk E Asbest in gemeentelijke panden	Pagina 21
Stroomschema 1 Asbest binnen de gemeentelijke organisatie	Pagina 22
Stroomschema 2 Vergunningverlening / behandeling meldingen	Pagina 23
Stroomschema 3 Bouw- en sloopcontroles	Pagina 24
Stroomschema 4 Handhaving	Pagina 25
Bijlage 1 Controlelijst beoordeling sloopmelding/ Omgevingsvergunning slopen	Pagina 26
Bijlage 2 Algemene uitvoeringsvoorschriften sloopmelding particulieren	Pagina 29
Bijlage 3 Algemene uitvoeringsvoorschriften sloop (algemeen) bedrijven	Pagina 30
Bijlage 4 Algemene uitvoeringsvoorschriften asbestsloop bedrijven	Pagina 32
Bijlage 5 Stortingsbewijs milieustraat sloopmelding particulieren	Pagina 34
Bijlage 6 Stortingsbewijs milieustraat blanco particulieren	Pagina 35
Bijlage 7 Controlelijst asbestcalamiteit	Pagina 36
Bijlage 8 Controlelijst toezicht omgevingsvergunning sloop/ melding bedrijven	Pagina 37
Bijlage 9 Controlelijst toezicht sloopmelding particulieren	Pagina 39
Bijlage 10 Controlelijst handhaving illegale sloop	Pagina 40
Bijlage 11 Beschrijving asbestbrand (Plan van aanpak op hoofdlijnen volgens Vrom)	Pagina 41
Bijlage 12 Communicatie bij asbestbranden	Pagina 44
Bijlage 13 Q&A lijst asbestcalamiteiten	Pagina 45
Bijlage 14 Afzetlinten	Pagina 49
Bijlage 15 Procedure brandweer bij (asbest) calamiteiten	Pagina 51
Bijlage 16 Procedure aannemen van asbest aan de milieustraat	Pagina 56
Bijlage 17 Procedure aantreffen van asbest in de openbare ruimte	Pagina 57
Bijlage 18 asbestonderzoek met een regulier bodemonderzoek	Pagina 58
Bijlage 19 Procedurebeschrijving aankoop onroerend goed	Pagina 60

Inleiding/ Wat is asbest?

Asbest is een verzamelnaam voor een aantal mineralen dat is opgebouwd uit microscopische kleine, naaldachtige vezels. Asbest is in het verleden vaak gebruikt om zijn goede eigenschappen: het is sterk, slijtvast, bestand tegen logen, zuren en hoge temperaturen, isolerend en bovendien goedkoop. Het materiaal werd vaak gebruikt, zoals in woningen en bedrijfsgebouwen. Voorbeelden van veel voorkomende asbesthoudende materialen zijn: golfplaten op daken van schuurtjes, in en rondom schoorstenen, CV-installaties en asbesthoudende vloerbedekking. Sinds 1 januari 1994 is het niet meer toegestaan om asbest toe te passen in bouwwerken.

Losse vezels in de lucht vormen bij inademing een serieus gezondheidsrisico. Asbest komt, ondanks dat het niet meer wordt verwerkt in materialen, in ons leefmilieu voor en kan dan ook bij werkzaamheden of het verwerken van asbesthoudende materialen vrijkomen. Tot op de dag van vandaag zijn er veel asbesthoudende materialen verwerkt in gebouwen. Ook is de aanwezigheid van asbest op of in de bodem niet ongevoelbaar, bijvoorbeeld als gevolg van een dumping of onzorgvuldige sanering. Bij bewerkingen van asbesthoudende materialen bestaat er een kans dat asbestvezels vrijkomen, zoals bij de sloop of renovatie van een gebouw. Hierdoor kunnen gezondheidsrisico's ontstaan.

Omdat asbest in het verleden in allerlei materialen is verwerkt en daarbij ook in allerlei vormen kan voorkomen is het niet altijd eenvoudig te herkennen. In veel gevallen is monsternamen en analyse noodzakelijk om 100 % zekerheid te hebben of het ook daadwerkelijk om asbesthoudende materialen gaat. Hierbij is het in eerste instantie aan de slopende partij om aan te tonen dat het materiaal vrij is van asbest. Slechts in uitzonderlijke gevallen zou door de handhavende partij, de gemeente, moeten worden aangetoond dat het betreffende materiaal asbesthoudend is.

Omdat er binnen de gemeente Gilze en Rijen onvoldoende kennis was over het onderwerp asbest heeft de toenmalige afdeling vergunning en handhaving in 2009 een asbestprotocol opgesteld. Dit protocol was erop gericht om de processen met betrekking tot asbest binnen de afdeling te stroomlijnen en te standaardiseren. Ook werd er in dat protocol verwezen naar de andere afdelingen binnen de gemeente en externe handhavingpartners.

De afgelopen jaren is ervaring opgedaan met het protocol en er zijn kleine aanpassingen aan het protocol verricht. Omdat er meer afdelingen binnen de gemeente met asbest te maken krijgen was er behoefte aan een integraal asbestprotocol. Doel van dit protocol is om er zorg voor te dragen dat de gemeente Gilze en Rijen zowel als vergunningverlener, toezichthouder, beheerder openbare ruimte, coördinator bij calamiteiten en als eigenaar de juiste actie bepaalt en uitvoert.

Hoe is het protocol tot stand gekomen?

Aan de hand van persoonlijke gesprekken met de eigen toezichthouders en vergunningverleners op het gebied van bouwen zijn eerst de werkwijzen van het proces van sloopmelding en omgevingsvergunning sloop geïnventariseerd. Ook is nagegaan hoe de werkwijze is bij andere afdelingen, zij hebben stukken aangeleverd die op zijn genomen in het protocol. Daarnaast hebben er gesprekken plaatsgevonden met de inspectie van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM, tegenwoordig Inspectie Leefomgeving en transport), met de arbeidsinspectie (tegenwoordig Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid) en met het Regionaal Milieu Team van de politie en is een bezoek gebracht aan een omliggende grote gemeente (Breda). De resultaten hiervan zijn eveneens verwerkt in dit protocol.

Opzet en aanpak

In stroomschema 1 is schematisch weergegeven hoe de gemeente te maken kan krijgen met asbest en is voor onderdelen aangegeven hoe hiermee wordt opgegaan. De voornaamste gemeentelijke taken waarbij asbest een rol kan spelen voor ons als gemeente zijn:

A Asbest en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) + sloopmeldingen (VVH)

B Asbest bij Calamiteiten (VVH, BO en brandweer)

C Asbestinzameling van particulieren (BOR en VVH)

D Asbest op of in de bodem (IB/VVH evt. BOR)

E Asbest in gemeentelijke panden (FaZa en RO)

Dit protocol beschrijft de bovenstaande onderdelen A t/m E.

De genoemde onderwerpen zijn uitgewerkt in hoofdstukken. Tussen de hoofdstukken en daarmee ook tussen afdelingen liggen verschillende verbanden. Het doel van het protocol is onder andere om deze samenwerking te verduidelijken en te verbeteren.

Handhaving samenwerking

Voor een effectieve samenwerking tussen handhavingspartners is een goede verslaglegging en informatie-uitwisseling nodig. In de praktijk vraagt dit soms veel tijd en inzet van de toezichthouder. De samenwerking op het gebied van (asbest) handhaving vindt plaats op gemeentelijk niveau en met andere handhavingpartners.

Voor een goede uitvoering van de asbesttaak is samenwerking tussen gemeentelijke afdelingen en handhavingspartners nodig. Dit kan worden gestimuleerd door het toezicht en handhaven van de asbestregelgeving prioriteit te geven in het (integrale) handhavingsbeleid van de gemeente. Daarnaast zijn ook voldoende toezichtcapaciteit en middelen om dit te realiseren onmisbaar.

Geraadpleegde stukken:

- Beschrijving van het adequaat niveau gemeentelijke asbesttaken, VROM, oktober 2007;
- Landelijke Uitvoeringsmethodiek Asbestverwijderingsbesluit 2005, Infomil, juni 2007;
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- Wet milieubeheer;
- Asbestverwijderingsbesluit 2005;
- Het Bouwbesluit 2012

A Asbest en de Wabo + sloopmeldingen (VVH)

Inleiding

Asbest is in het handhavingsjaarprogramma opgenomen als een aspect waar altijd prioriteit aan wordt toegekend i.v.m. de gezondheidsrisico's. Vanwege de gezondheidsrisico's heeft de wetgever bepaald dat er voor het verwijderen van asbest altijd een melding moet worden gedaan. In sommige gevallen is zelf een omgevingsvergunning noodzakelijk. Het doel hiervan is het waarborgen van een zorgvuldige sanering en afvoer van asbest met zo min mogelijk risico op verspreiding van asbestvezels.

Er moet een sloopmelding worden ingediend als er bij sloop naar redelijke inschatting meer dan 10 m² sloopafval of asbest vrij komt. De melding moet ten minste 4 weken voor aanvang van de werkzaamheden worden ingediend. Onder voorwaarden is een melding 5 dagen voor aanvang van de werkzaamheden voldoende. Dit is het geval als de sloopwerkzaamheden in het kader van reparatie- of mutatieonderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd of als een particulier niet meer dan 35 m² geschroefde asbestplaten (waarin de asbestvezels hechtgebonden zijn) en/of 35 m² niet verlijmd vloertegels of vloerbedekking gaat verwijderen. Een sloopmelding kan tegelijk met een aanvraag om een omgevingsvergunning worden ingediend.

In een aantal gevallen hoeft een bedrijf geen melding in te dienen. Dit is het geval als men geklemd vloerplaten onder verwarmingstoestellen, beglazingskit dat is verwerkt in de constructie van kassen, rem- en frictiematerialen, pakkingen uit verbrandingsmotoren, of pakkingen uit procesinstallaties onderscheidenlijk verwarmingstoestellen met een nominaal vermogen van ten hoogste 2.250 kW gaat verwijderen. Ook hoeft geen melding worden gedaan als een seizoensgebonden bouwwerk wordt gesloopt of als een last onder bestuursdwang of dwangsom is opgelegd.

Als er gesloopt wordt aan een monument of beschermd stads- of dorpsgezicht moet een omgevingsvergunning voor de activiteit slopen worden aangevraagd. Voor behandeling gelden de termijnen die in de Wabo zijn gesteld. Ook moet men na verlening van de omgevingsvergunning de wettelijke bezwaartermijn afwachten voordat men de activiteit uit mag voeren.

Uit de opzet zoals weergegeven in stroomschema 2 volgt of een vergunning of een melding noodzakelijk is. Voor het verwijderen van asbest moet nagenoeg altijd een melding worden gedaan of een omgevingsvergunning voor de activiteit slopen worden aangevraagd. In het Bouwbesluit 2012 staan de uitzonderingen hierop omschreven.

In een aantal stroomschema's is schematisch de ontvankelijkheidstoets, het toezicht en de handhaving bij omgevingsvergunningen sloop en sloopmeldingen weergegeven:

- Stroomschema 2 beschrijft de ontvankelijkheidstoets van een melding of aanvraag, waaruit volgt of een melding of vergunning noodzakelijk is.
- Stroomschema 3 beschrijft het toezicht op de (asbest)sloop.
- Stroomschema 4 beschrijft de handhaving.

De Wettelijke basis

Verschillende wetten en besluiten regelen zaken met betrekking tot de vergunningverlening en handhaving van asbest gerelateerde zaken. In de Wabo wordt de vergunningverlening geregeld. De Wabo verwijst ook naar andere wetten en regels zoals het Bouwbesluit 2012 en Woningwet. Vanaf 1 april 2012 zijn de meest zaken rondom slopen, inclusief asbestverwijdering, geregeld in het Bouwbesluit 2012. De Wet milieubeheer en het Asbestverwijderingsbesluit regelen hoe dat in de praktijk gehandeld moet worden bij bijvoorbeeld het verwijderen en afvoeren van asbest.

Voor het toezicht en de handhaving van de genoemde regelgeving heeft de gemeente toezichthouders aangesteld. De Algemene wet bestuursrecht (Awb) regelt:

- wie als toezichthouder is aangewezen;
- welke bevoegdheden de toezichthouder heeft.

Het gemeentebestuur kan conform artikel 125 juncto 5.21 van de Gemeentewet last onder bestuursdwang toepassen als een voorschrift uit de wet- en regelgeving voor asbestverwijdering uit bouwwerken wordt overtreden.

Op basis van artikel 5.32 van de Awb kan het bestuur er ook voor kiezen om in de plaats van een last onder bestuursdwang een last onder dwangsom toe te passen.

Een toezichthouder werkt onder verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur en heeft pas bevoegdheden wanneer hij is aangewezen door het gemeentebestuur.

Het gemeentebestuur is verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving van:

- de voorschriften uit het Asbestverwijderingsbesluit 2005;
- de voorschriften in het Bouwbesluit 2012;
- de voorschriften die deel uitmaken van de omgevingsvergunning sloop en aanvullende voorwaarden bij de melding.

De volgende partijen zijn bevoegd om overtredingen en misdrijven van de asbest wet- en regelgeving strafrechtelijk aan te pakken:

- algemene opsporingsambtenaren van politie;
- boa's van gemeenten (mits zij hiervoor zijn opgeleid, de boa's van de gemeente Gilze en Rijen zijn hiervoor niet opgeleid);
- boa's van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT);
- boa's van de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW).

Aanleidingen om een locatie te bezoeken in het kader van toezicht

Er kunnen verschillende aanleidingen zijn voor een bezoek aan een (sloop) locatie:

- een voortgangcontrole van een verleende omgevingsvergunning/ een mededeling;
- een melding dat wordt gestart met de asbestverwijdering (groene kaart of melding in mailbox);
- een melding dat de asbestverwijdering/ sloop gereed is (blauwe kaart);
- een (kleine) sloop/verbouwing/ een sloop die normaal is vrijgesteld van vergunning of melding;
- eerdere overtredingen;
- een verzoek tot handhaving of klacht (wat kan duiden op illegale asbestverwijdering)
- een (onvoorziene) vondst van asbest tijdens een (illegale) sloop of calamiteit.

Afhankelijk van de gevaarzetting wordt er bepaald of controles op de naleving van de voorschriften van asbestverwijdering moeten worden uitgevoerd. Ook als bij de gemeente signalen binnenkomen dat sprake is van een (kleine) verbouwing en of sloop, kan men de locatie bezoeken om te kijken of geen asbest wordt verwijderd. Als in het verleden overtredingen zijn geconstateerd, een verzoek tot handhaving wordt ingediend, er klachten binnenkomen of een melding binnenkomt dat asbest is gevonden, moet de situatie altijd worden beoordeeld door de toezichthouder.

De bevoegdheden van de toezichthouder

De aangewezen toezichthouder beschikt over de volgende bevoegdheden:

- *een toezichthouder is bevoegd (onder voorwaarden) woningen binnen te treden. Voor het betreden van de woning waaruit asbest wordt verwijderd, moet een toezichthouder zich houden aan bepaalde regels. Hij moet zich bijvoorbeeld kunnen legitimeren (artikel 5.12 AWB), meedelen wat het doel is van zijn bezoek en toestemming vragen aan de bewoner. Als*

hij geen toestemming krijgt, mag de toezichthouder met machtiging tot binnentreding de woning toch betreden. Hiervoor gelden dan aanvullende regels (artikel 2 Algemene wet op binnentreden);

- *een toezichthouder is bevoegd, met medeneming van de benodigde apparatuur, elke plaats te betreden met uitzondering van een woning zonder toestemming van de bewoner. Zo nodig verschafft hij zich toegang met behulp van de sterke arm en hij is bevoegd zich te doen vergezellen door personen die daartoe door hem zijn aangewezen. (artikel 5.15 AWB);*
- *een toezichthouder is bevoegd inlichtingen het vorderen (artikel 5.16 AWB).*
- *een toezichthouder is bevoegd van personen inzage te voorderen van een identiteitsbewijs (artikel 5.16a AWB);*
- *een toezichthouder is bevoegd inzage te voorderen van zakelijke gegevens en bescheiden. Hij is bevoegd van de gegevens en bescheiden kopieën te maken. Indien het maken van kopieën niet ter plaatse kan geschieden, is hij bevoegd de gegevens en bescheiden voor dat doel voor korte tijd mee te nemen tegen een door hem af te geven schriftelijk bewijs (artikel 5.17 AWB);*
- *een toezichthouder is bevoegd zaken te onderzoeken, aan opneming te onderwerpen en daarvan monsters te nemen. Hij is bevoegd daartoe verpakkingen te openen. Indien het onderzoek, de opneming of de monsterneming niet ter plaatse kan geschieden, is hij bevoegd de zaken voor dat doel voor korte tijd mee te nemen tegen een door hem af te geven schriftelijk bewijs (artikel 5.18 AWB);*
- *een toezichthouder is bevoegd vervoermiddelen te onderzoeken met betrekking waartoe hij een toezichthoudende taak heeft (artikel 5.19 AWB). Hierbij mogen bescheiden gevraagd worden, het voertuig worden stilgehouden en laten overbrengen naar een aangewezen plaats, en lading worden doorzocht.*

De toezichthouder betreedt de asbestslooplocatie normaal niet wanneer het asbest wordt verwijderd. Volgens de Arbo regelgeving is de toegang dan afgesloten en is de Deskundig toezichthouder asbestverwijdering (DTA) verantwoordelijk voor een goede uitvoering. Omdat de gemeente geen toezicht houdt op de Arbo regelgeving, is het in het algemeen niet zinvol dat een toezichthouder de afgesloten werkplek betreedt. In bepaalde gevallen kan het toch noodzakelijk zijn het werkgebied te betreden. Op dat moment moeten de juiste veiligheidsmaatregelen in acht worden genomen. Als de werkzaamheden zijn afgerond en een positieve eindbeoordeling (vrijgave) is verkregen, kan de toezichthouder de locatie altijd betreden. Er gelden dan geen specifieke veiligheidsmaatregelen voor asbest meer.

Opzet van het toezicht op illegale sloop

Niet alle sloopwerkzaamheden worden bij de gemeente gemeld en het kan dan ook voorkomen dat asbest bij een sloop wordt verwijderd zonder dat hiervoor een sloopmelding is ingediend of een vergunning is afgegeven. Het streven is om dergelijke gevallen, illegale sloopwerkzaamheden waarbij mogelijk ook asbest vrijkomt, zoveel mogelijk op te sporen. De toezichthouders bouw werken hiervoor nauw samen met andere toezichthouders van de gemeente en alle relevante informatie wordt doorgegeven. De toezichthouders komen tijdens hun werkzaamheden door de gehele gemeente Gilze en Rijen en geven constatering die betrekking hebben op sloop door aan de toezichthouders bouw. Bij de beoordeling van de illegale situatie maakt de toezichthouder gebruik maken van de controlelijst illegale sloop (bijlage 10).

Sloopmeldingen en vergunningverlening

Het toezicht op sloopmeldingen en omgevingsvergunningen sloop richt zich enerzijds op de procedure van het beoordelen van de melding/ de verlening van de omgevingsvergunning sloop en anderzijds op toezicht op locatie, tijdens de uitvoering van de werkzaamheden en administratieve controle.

Ontvankelijkheidstoets en beoordeling van de sloopmelding/ vergunningverlening

Bij de sloopmelding/ aanvraag van een omgevingsvergunning sloop worden diverse aspecten m.b.t. asbest gecontroleerd. Er is een beoordelingslijst voor de sloopmelding/ vergunning, zie bijlage 1. De leeftijd van het bouwwerk wordt gecontroleerd aan de hand van gegevens die beschikbaar zijn. Bij bouwwerken van voor 1 januari 1994 is een asbestinventarisatierapport verplicht, tenzij er een vrijgave van de bouwkundige eenheid die gesloopt gaat worden overlegd wordt. Ook is een asbestinventarisatierapport niet vereist als een particulier onder de voorwaarden van artikel 1,26 lid 5 sub b van het Bouwbesluit 2012 asbest wil gaan verwijderen.

Het asbestinventarisatierapport wordt op een aantal punten gecontroleerd, onder andere:

- of het rapport in voldoende mate betrekking heeft op het te slopen deel;
- de actualiteit;
- de certificering van het bedrijf;
- de deskundigheid van de opsteller;
- de indeling risicoklasse.

De resultaten van de toetsing worden vastgelegd in het dossier

Ook kan de manier waarop de veiligheid van de omgeving (volksgezondheid) wordt gewaarborgd m.b.t. verspreiding van asbest worden beoordeeld. Bijvoorbeeld door het beoordelen van het sloopveiligheidsplan op maatregelen om verspreiding van asbestvezels tegen te gaan.

Alleen als aan alle punten voldaan wordt is de melding volledig/ wordt een omgevingsvergunning sloop verleend. Bij twijfel over de melding/ aanvraag worden locaties bezocht. Mochten bepaalde gegevens ontbreken dan is de melding niet volledig en is er formeel geen melding gedaan. De melder moet opnieuw een melding indienen met de juiste gegevens en stukken. Bij een aanvraag voor omgevingsvergunning wordt de aanvrager in de gelegenheid gesteld om aanvullende gegevens te overleggen. Wordt hier niet aan voldaan, dan wordt de aanvraag niet ontvankelijk verklaard.

Toezicht bij sloopmelding voor bedrijven en omgevingsvergunning

Er bestaat verschil in de regels met betrekking tot het verwijderen van asbesthoudend materiaal onder een sloopmelding voor particulieren of onder een sloopmelding voor bedrijven/ een omgevingsvergunning sloop. Hieronder wordt de procedure met betrekking tot het saneren onder een sloopmelding voor bedrijven/ een omgevingsvergunning beschreven. Niet alle genoemde punten zijn van toepassing op een sloopmelding voor particulieren.

Omdat bij saneringswerkzaamheden van asbesthoudend materiaal asbestdeeltjes vrij kunnen komen, kunnen de toezichthouders de locatie niet zondermeer betreden. Het toezicht zal zich dan ook in eerste instantie richten op die aspecten bij de uitvoering, die geen gezondheidsrisico's opleveren voor de toezichthouders, bijvoorbeeld controle voorafgaand aan de sloop, controleren van de verplicht aanwezige stukken tijdens de sanering of controle ter plaatse nadat de vrijgave heeft plaatsgevonden. Bij de acceptatie van de melding voor bedrijven/ omgevingsvergunning sloop worden de algemene uitvoeringsvoorschriften meegezonden (bijlage 3 en 4). Hierin staan de belangrijke aandachtspunten vermeld, waaraan de houder van de vergunning zich moet houden. Alle vergunde sloopplannen (waarbij sprake is van asbest) worden gecontroleerd. Adequaet is minstens één controle per asbestsloop of een gewogen controle:

- tijdens voortgangscontroles worden locaties bezocht waarvoor een vergunning is verleend maar waarvan nog geen melding van aanvang is ontvangen;
- een controle tijdens de uitvoering van de sloop (locaties waarvoor een melding van aanvang is ontvangen);
- er vindt te alle tijden een (administratieve) eindcontrole plaats na afronding van de (asbest)sloop.

Vorbereiding

Voor het toezicht is het belangrijk dat tijdige melding van de aanvang van de saneringswerkzaamheden wordt gedaan. De data en tijdstippen van de asbestverwijdering moeten minstens twee dagen van tevoren gemeld zijn aan de gemeente door melder/ vergunninghouder. Voorafgaand aan een controlebezoek maakt de toezichthouder een globale inschatting van de situatie die hij kan aantreffen, op basis van de beschikbare informatie, zijn ervaring en inzicht. Informatie als: aanleiding, locatie van de werkzaamheden, binnen of buiten, particulier of bedrijf, risicoklasse, veiligheidsaspecten (eigen veiligheid) worden hierin meegenomen. De toezichthouder wint informatie uit verschillende bronnen in zoals een vergunning, een melding, lopende handhavingprocedures, eventuele klachten en de ontvangen meldingen.

In zijn voorbereiding verzamelt de toezichthouder, voor zover relevant en beschikbaar, de volgende informatie:

- de aanleiding voor het controlebezoek;
- de locatie van de werkzaamheden;
- of de asbestverwijdering binnen of buiten plaatsvindt;
- of er hechtgebonden asbesthoudend materiaal wordt verwijderd;
- of de verwijdering wordt gedaan door een particulier of een bedrijf;
- of het bedrijf het type asbest mag verwijderen;
- in welke risicoklasse de verwijdering wordt ingedeeld (niet bij sloopmelding voor particulieren)
- of sprake is van een calamiteit;
- of de werkzaamheden zijn afgerond.

Tevens moet een eerste inschatting gemaakt worden van de maatregelen en middelen die nodig zijn voor het beschermen van de eigen veiligheid.

Toezicht bij sloopmeldingen voor particulieren (artikel 1.26 lid 5 sub b Bouwbesluit 2012)

De melder ontvangt de algemene uitvoeringsvoorschriften sloopmelding (bijlage 2). Hierin staan de belangrijke aandachtspunten vermeld, waaraan de aanvrager/houder van de sloopmelding zich moet houden.

Het toezicht op de sloopmeldingen is als volgt opgezet:

Het toezicht richt zich vooral op de procedure van acceptatie van de melding. Bij twijfel over de melding wordt de locatie voor acceptatie of tijdens de verwijdering bezocht. Er wordt te allen tijde een (administratieve) eindcontrole uitgevoerd. Er is een beoordelingslijst (bijlage 1) voor de acceptatie van de sloopmelding en er is een controlelijst opgesteld die gebruikt wordt bij het toezicht (bijlage 9).

Het asbest dat particulieren mogen verwijderen kan worden ingeleverd bij de gemeentewerf. Voor losse asbestvoorwerpen zoals bijvoorbeeld bloembakken is geen melding noodzakelijk. Bij de inlevering van asbest vindt terugkoppeling plaats door de afdeling BOR naar de afdeling VVH. Voor terugkoppeling van de sloopmelding bestaat een stortingsbewijs dat bij de sloopmelding wordt meegestuurd, of dat ter plaatse van de gemeente werf wordt ingevuld en aan de afdeling VVH wordt teruggezonden (bijlage 5 en 6). Een andere manier is dat de meldingsplichtige door middel van stortingsbewijzen van een erkende inzamelaar aantoont dat het asbest op de juiste plaats is ingeleverd. Hij stuurt de stortingsbewijzen terug met het stortingsbewijs van de gemeente. De controle van de stukken zal achteraf plaatsvinden door de afdeling VVH.

Controle aspecten bij uitvoering van de asbestsloop

Bij een bezoek maakt de toezichthouder gebruik van een controlelijst voor sloopmeldingen voor bedrijven/ omgevingsvergunningen sloop (bijlage 8) of sloopmelding voor particulieren (bijlage 9) Hierin zijn de belangrijkste controleaspecten beschreven. Ook belangrijke punten voor de eindcontrole zijn beschreven in de checklisten. Doel van de controles is het waarborgen van de gezondheid van mens en milieu. Hiervoor is het belangrijk dat:

- het asbest op de juiste manier wordt verwijderd;
- het asbest naar de juiste plaats en op de juiste manier wordt afgevoerd.

Inleiding Handhaving

De toezichthouder verwerkt zijn bevindingen op de controlelijsten en in een geautomatiseerd systeem. Als hij geen afwijkingen constateert, stelt hij de houder van de vergunning of de melder mondeling en eventueel schriftelijk op de hoogte. Dit is afhankelijk van de aard en omvang van de overtreding. Wanneer de toezichthouder wel overtredingen constateert, is het van belang dat hij de situatie inventariseert door informatie te verzamelen. Op basis hiervan bepaalt hij welke risico's de overtredingen opleveren en welke maatregelen nodig zijn om de risico's weg te nemen. Deze informatie is nodig voor de keuze van de in te zetten handhavingsinstrumenten om zo een overtreding effectief en doeltreffend te beëindigen. De snelheid waarmee de beoordeling en aanpak van de situatie moeten plaatsvinden, hangt af van de risico's van het specifieke geval.

Het kan nodig zijn om direct in te grijpen, bijvoorbeeld om direct gevaar weg te nemen en (verdere) verspreiding van asbestvezels in omgeving te voorkomen. De toezichthouder treedt dan op. Hij geeft ter plaatse aan wat moet gebeuren en adviseert (onmiddellijk) B&W tot het nemen van een handhavingsbesluit. Dit kan betekenen dat in acute gevallen een last onder bestuursdwang wordt aangezegd om direct maatregelen te laten nemen tegen verder gevaar. Ook is de toezichthouder bevoegd om de werkzaamheden stil te leggen, dit is ook een vorm van een last onder bestuursdwang.

Een SC540 gecertificeerd bedrijf moet eerst een asbestinventarisatie moet opstellen voordat een SC 530 asbestverwijderingsbedrijf het asbest mag opruimen en verwijderen. Op www.ascert.nl staat een actueel bestand van bedrijven die asbest mogen verwijderen en inventariseren. Het opgestelde rapport moet worden opgevraagd om adequaat toezicht te kunnen houden. De kosten komen voor rekening van de overtreder inclusief de ambtelijke kosten die worden gemaakt bij het toepassen van een last onder bestuursdwang. B&W kan ook beslissen om in de plaats van een last onder bestuursdwang een last onder dwangsom op te leggen. Dit kan alleen in gevallen waarin er geen sprake is van een acuut gevaar.

Wanneer één of meerdere stortbonnen of begeleidingsbrieven niet binnen de gestelde termijn zijn toegestuurd naar de gemeente is direct ingrijpen niet noodzakelijk. In dat geval volstaat het versturen van een schriftelijke waarschuwing, met daarin een nieuwe termijn om de bewijzen alsnog aan te leveren.

Behalve dat B&W optreedt na een controle is het van belang dat ook andere handhavingsorganisaties (bijvoorbeeld inspectie SZW (ISZW), inspectie L&T (ILT) en het RMT van de politie en / of de certificerende instelling over de bevindingen worden geïnformeerd. Indien nodig kan men besluiten om gezamenlijk een vervolgtraject op te zetten.

Hoe op te treden bij een overtreding

Om te bepalen hoe op te treden tegen een overtreding van een voorschrift uit de vergunning, het Bouwbesluit 2012 of het Asbestverwijderingsbesluit 2005 kan gebruik gemaakt worden van de Brabantse handhavingstrategie. Deze strategie maakt een onderscheid in drie verschillende categorieën overtredingen. Elke categorie heeft een eigen aanpak en dus een eigen handhavingstraject.

De categorieën zijn:

- Overtreding met acuut gevaar. Dit zijn overtredingen waarop onmiddellijk maatregelen genomen moeten worden om de schade voor de leefomgeving (milieu, waterhuishouding, veiligheid, natuur, landschappelijke of cultuurhistorische waarden en ruimtelijke kwaliteit) te stoppen en/of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij is directe toepassing van bestuursdwang vereist. Er wordt geen begunstigingstermijn gegeven.
- Categorie 1- overtredingen. Hieronder vallen de volgende overtredingen:
 - overtredingen met dreigende en/of onomkeerbare schade voor de leefomgeving van enige betekenis;
 - overtredingen met (dreigende) risico's voor de volksgezondheid;
 - overtredingen die duiden op een calculerende en/of malafide instelling van de overtreder en commune delicten met relevantie voor de leefomgeving;
 - het herhaaldelijk voorkomen van categorie 2 overtredingen, zoals verwoord in de handhavingstrategie Brabant (recidive)
- Categorie 2-overtredingen. Dit zijn alle overige overtredingen. Na de constatering van deze overtredingen zal als eerste een brief met hersteltermijn worden verstuurd.

Wanneer een kernbepaling wordt overtreden, is ook strafrechtelijk optreden van de politie en / of de ILT noodzakelijk. Een kernbepaling is de bepaling die binnen het voorschrift (van het Avb 2005 of de hierop gebaseerde omgevingsvergunning sloop waarvan zij deel uitmaakt) de kern vormt van de bescherming van belangen waartoe het voorschrift strekt.

Bestuursrechtelijk optreden

Het gemeentebestuur kan naar aanleiding van bovengenoemde overtredingen besluiten een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom op te leggen. Bestuursrechtelijk optreden is erop gericht de overtreding ongedaan te maken, niet om te straffen.

Last onder Bestuursdwang

Handhavend optreden bij sloop is, anders dan bij bouw, bijna altijd spoedeisend omdat de sloopactiviteit een onomkeerbare handeling is. Daarnaast vormt het asbest een reëel gevaar. Een last onder bestuursdwang maakt snel optreden mogelijk.

In spoedeisende gevallen kan het besluit tot het opleggen van een last onder bestuursdwang snel worden genomen en van kracht worden verklaard. Een maatregel die in dat geval kan worden opgelegd is bijvoorbeeld het nemen van noodmaatregelen en het stilleggen van de sloop. De toezichthouder die namens B&W gemandateerd is maakt het besluit mondeling bekend, waarmee het van kracht wordt. Nadien moet het besluit wel zo spoedig mogelijk (richttijd binnen 48 uur) schriftelijk bevestigd worden aan de betrokkene. Het stilleggen van de werkzaamheden is ook een vorm van een last onder bestuursdwang.

Last onder dwangsom

Voor overtredingen met minder ernstig en acuut gevaar kan worden gekozen voor het opleggen van een last onder dwangsom. Het opleggen van een last onder dwangsom is het minst belastend voor overtreeders. Een besluit tot het opleggen van een last onder dwangsom wordt meestal genomen voor administratieve overtredingen, zoals het ontbreken van de stortbonnen, begeleidingsbrieven of eindrapportage. De overtreder moet dit binnen een bepaalde termijn in orde maken. Doet hij dit niet, dan kan worden overgegaan tot inning van de dwangsom.

Rechtsmiddelen

Indien er bij een overtreding (geen acuut gevaar) eerst wordt gekozen voor een vooraankondiging heeft de overtreder de mogelijkheid om mondeling dan wel schriftelijk zijn zienswijze in te dienen. Mocht er echter worden gekozen om direct bestuursdwang dan wel een last onder dwangsom op te leggen bestaat er voor de overtreder de mogelijkheid om tegen dit handhavingbesluit bezwaar te maken en eventueel gelijktijdig een voorlopige voorziening aan te vragen bij de Rechtbank.

Verzamelen bewijsmateriaal/ monster name

Voor een goede dossieropbouw is het noodzakelijk dat er bewijsmateriaal verzameld wordt. Aangezien het nemen van monsters specialistisch werk is en er hierbij gezondheidsrisico's bestaan nemen medewerkers van de Gemeente Gilze en Rijen zelf geen monsters. Voor de monstername wordt een SC540 gecertificeerd bedrijf benaderd om de monster name uit te voeren. De toezichthouder is bevoegd om zich te laten vergezellen van een deskundige.

Strafrechtelijk optreden

Wanneer een kernvoorschrift wordt overtreden, is ook strafrechtelijk optreden noodzakelijk. Dit kan door de politie en / of de ILT.

Een overtreding van de voorschriften voor het verwijderen van asbest uit een bouwwerk kan worden bestraft op grond van de Woningwet en/of op grond van de Wet op de economische delicten (Wed). Als de overtreding opzettelijk is begaan, dan is sprake van een misdrijf. Is dit niet het geval dan is sprake van een overtreding.

Ketenhandhaving, samenwerking met andere partijen

Effectieve samenwerking van handhavingpartners vraagt om uitwisseling van informatie. De informatie-uitwisseling tussen handhavingpartners verandert niets aan de verantwoordelijkheden van de individuele partners. Elke handhavingpartner pakt de overtredingen aan die onder zijn verantwoordelijkheid vallen. Door snel de informatie door te geven is het voor de handhavingpartner die de melding ontvangt, ook mogelijk om zelf de feiten te constateren.

De handhavingpartners hebben onder meer afgesproken dat:

- een gemeentelijke toezichthouder de ISZW informeert bij een vermoedelijke overtreding van de Arboregelgeving;
- de gemeentelijke toezichthouder overtredingen van kernbepalingen meldt bij een (buitengewoon) opsporingsambtenaar van de ILT, ISZW en / of de politie (RMT).

Daarnaast kan ze in voorkomende gevallen samen optrekken met RMT, de VROM inspectie en de arbeidsinspectie en gebruik maken van flankerend beleid (proces verbaal). Een proces verbaal kan ook worden opgesteld naar aanleiding van een aangifte van de gemeente.

Voor elke overtreding wordt een afweging gemaakt tussen ernst van de overtreding, schadelijke gevolgen en mogelijkheden om herstel af te dwingen/effect, om uiteindelijk tot een zo effectief mogelijke inzet van handhavingmiddelen te komen. In stroomschema 4 is schematisch aangegeven in welke situatie en hoe handhavend wordt opgetreden. Ook zijn de momenten waarop terugkoppeling/samenwerking met RMT, ILT of ISZW zal plaatsvinden aangegeven.

Voor aanschrijvingen wordt gebruik gemaakt van standaardbrieven. Deze brieven zijn opgenomen in het geautomatiseerde systeem van de afdeling VVH.

In de controle lijsten in bijlage 8, 9 en 10 zijn contact gegevens opgenomen van RMT, ILT en ISZW. De momenten waarop terugkoppeling/samenwerking met RMT, ILT of de ISZW zal plaatsvinden, zijn aangegeven in deze bijlagen.

B Asbest bij Calamiteiten (VVH, BO en brandweer)

Branden waarbij asbest vrijkomt veroorzaken veel onrust bij de bevolking. De gemeente heeft een coördinerende taak bij het informeren van de burgers, de zorg voor afstemming tussen betrokken (overheid)instanties en het (doen) opruimen van vrijgekomen asbest. Gezien de ervaringen met asbestbranden is dit opgenomen in dit protocol. Hierdoor is er duidelijkheid over de handelswijze bij asbestbrand, de aansprakelijkheidskwesties en het kostenverhaal bij opruimingswerkzaamheden. Bij het opstellen hiervan is de richtlijn die door het ministerie van VROM is opgesteld (bijlage 11) als onderlegger gebruikt.

In geval van een calamiteit waarbij asbestverdacht materiaal vrij is gekomen, wordt volgens regionale procedures gewerkt. Betreft dit een kleine besmetting dan zal de Ambtenaar openbare orde en veiligheid (AOV) het intern de gemeentelijke organisatie proberen te verhelpen. De huidige afspraken bij calamiteiten zijn dat de AOV bij geringe calamiteiten (tot en met GRIP 1) de zaken ter plaatse coördineert. Het betreft het (in opdracht van de gemeentesecretaris) coördineren van de genoemde stappen. Bij grotere calamiteiten is er sprake van een eventuele bestuurlijke opschaling waarbij genoemde processen op een andere wijze worden aangestuurd.

Betreft het een brand en/of ongeval waarbij de hulpdiensten worden ingeroepen dan gaat dit volgens de regionale asbestprocedure. De meldkamer zal de volgende functionarissen alarmeren (Indien nog niet gebeurd):

- Tankautospuits brandweer en politie;
- Officier Van Dienst Brandweer;
- Meetplanleider Brandweer (i.v.m. bepalen effectgebied, vanaf GRIP 2 of op aanvraag);
- Regionaal officier gevaarlijke stoffen (ROGS);
- AOV van de betreffende gemeente;
- Bouw- en Woningtoezicht betreffende gemeente;
- eventueel een ambulance;
- Voorlichters en laboratorium indien nodig.

De meeste van bovenstaande diensten en personen staan onder een piketregeling. Voor de gemeente Gilze en Rijen worden het afdelingshoofd, de AOV en de toezichthouder bouwen van de afdeling VVH indien nodig gealarmeerd door de meldkamer. De AOV zal naar gelang de situatie de (loco-) burgemeester informeren.

Bij calamiteiten ligt de eerste verantwoordelijkheid bij de brandweer. Zij schakelen onderdelen van de gemeentelijke organisatie in. Hierbij treedt de AOV van VVH op als coördinator voor de gemeentelijke organisatie en hij/zij zal dan ook de verschillende acties voor afdelingen van de gemeentelijke organisatie uitzetten. Hij kan bijvoorbeeld bij een calamiteit de bouwcontroleur VVH inschakelen. De bouwcontroleur van de afdeling VVH is gerechtigd acute bestuursdwang aan te zeggen indien nodig bijvoorbeeld het laten bepalen van het verspreidingsgebied of het laten verwijderen van asbesthoudend materiaal. Hieronder een overzicht van bijbehorende bijlagen:

- Bijlage 15 Procedure brandweer bij calamiteiten
- Bijlage 11 Plan van aanpak asbestbrand op hoofdlijnen
- Bijlage 14 verschillende soorten afzetlinten en hun betekenis

Actie brandweer

Als er sprake is van een brand of calamiteit waarbij asbest verdacht materiaal is vrijgekomen is de officier van de dienst (OVD) van de brandweer altijd ter plaatse. De OVD geeft leiding en coördineert de activiteiten van de brandweer en bepaald, eventueel met de adviseur gevaarlijke stoffen (AGS), de categorie van de brand. Aan de hand hiervan wordt een verspreidingsgebied afgezet. Bij het bepalen

van het verspreidingsgebied kan onderscheid worden gemaakt in een gebied van vrij inadembare asbestvezels en materiaal waarin de asbestvezels hechtgebonden zijn. Alleen een geaccrediteerd laboratorium kan bepalen of er daadwerkelijk sprake is van asbesthoudend materiaal. Tot die tijd is het materiaal asbest verdacht. Het is de taak van de brandweer om te laten bepalen of er sprake is van asbest. De acties van de brandweer moeten aangepast worden na gelang de resultaten van dit onderzoek. Indien er sprake is van asbest zet de brandweer (ROGS en meetplan officier) het verspreidingsgebied af (bijlage 14) aan de hand van procedure die de veiligheidsregio heeft opgesteld (bijlage 15). Eventueel moeten hierbij door de politie verkeersmaatregelen getroffen worden.

Een geaccrediteerd laboratorium moet vaststellen of het asbestverdachte materiaal ook daadwerkelijk asbest bevat. Een SC 540 gecertificeerd inventarisatiebedrijf zal het verspreidingsgebied van het asbest moeten bepalen. In veel gevallen zijn het laboratorium en het inventarisatiebedrijf van dezelfde onderneming. Dit heeft in ieder geval de voorkeur om snel te kunnen handelen. Als de calamiteit 's nachts heeft plaats gevonden en de inventarisatie dan heeft plaats gevonden moet er bij daglicht nogmaals een inspectie plaats vinden.

Op het moment dat de brand onder controle is/ het gevaar (zoals bijvoorbeeld instorting gevaar) is geweken en er sprake is van een asbestbesmetting zal de OVD een Commando Plaats Incident (CoPI) vormen. In het CoPI zitten in ieder geval vertegenwoordigers van de brandweer, politie en gemeente. Op het moment dat de noodzakelijke verkeersmaatregelen zijn genomen en de brandweer de plaats van de calamiteit verlaat zal de ambtenaar openbare orde en veiligheid (AOV) de coördinatie overnemen.

1e actie gemeente

Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek is verspreidingsgebied door de brandweer afgezet. Hierbij speelt ook een rol wat voor gebied is getroffen. Is het bijvoorbeeld een woonwijk of een bedrijventerrein? Indien noodzakelijk wordt de afzetting van het verspreidingsgebied aangepast en worden er verkeersmaatregelen getroffen. De gemeente zal ook direct maatregelen treffen om gevaar voor betrokkenen zo veel mogelijk te beperken. Zo nodig worden personen geëvacueerd.

Handhaving/ het opruimen van de asbestdeeltjes

Voor de handhaving is het belangrijk om te weten of het verspreidingsgebied zich beperkt tot het perceel van de veroorzaker en de openbare weg of dat er ook naastgelegen percelen zijn besmet. Eigenaren van gebouwen en percelen zijn zelf verantwoordelijke voor het op laten ruimen van het asbest. De veroorzaker krijgt een last onder bestuursdwang aangezegd om zijn terrein en openbare weg te laten inventariseren en te laten saneren. Ook het vrijgeven van dit deel moet in opdracht van de veroorzaker gebeuren. De eigenaren van naastgelegen besmette percelen krijgen ook een last onder bestuursdwang aangezegd om hun perceel te laten inventariseren, saneren en vrijgeven. Zij kunnen de gemaakte kosten eventueel verhalen op de veroorzaker. Als de aangeschreven eigenaren geen gehoor geven aan de last dan zal de gemeente op hun kosten de noodzakelijke acties uit laten voeren. Ook in gevallen waarin de verantwoordelijke (tijdelijk) onbereikbaar is, kan dit de aangewezen weg zijn. De afdeling VVH verzorgt de aanschrijvingen. De termijnen die gegeven worden in de aanschrijving moeten reëel zijn. Om hier voor te zorgen worden de termijnen zo veel mogelijk in overleg met deskundigen en betrokken bedrijven bepaald.

Het kan voorkomen dat het gevaar dat mens en milieu lopen vanwege het vrijgekomen asbest dat dit direct moet worden opgeruimd. De gemeente zou in dat geval kunnen beslissen het asbest direct op eigen kosten te laten opruimen. Naderhand wordt dan getracht om de kosten hiervan (op grond van onrechtmatige daad) te verhalen op de verantwoordelijke. Deze civielrechtelijke weg is, zo blijkt uit jurisprudentie, niet gemakkelijk en tot op heden weinig succesvol. De afgelopen tijd heeft de Hoge Raad zich in een tweetal arresten gebogen over de vraag of de kosten van asbestopruiming na brand kunnen worden verhaald op de eigenaar van het pand. De Hoge Raad heeft in deze arresten

geoordeeld dat kostenverhaal op grond van onrechtmatige daad in de voorgelegde gevallen niet mogelijk was. De Hoge Raad achtte het nalaten door de eigenaren van de panden van het verwijderen van asbestresten na een brand in die gevallen niet onrechtmatig. Door het veelal ontbreken van een toereikende civielrechtelijke grondslag, leidt de civielrechtelijke weg van kostenverhaal niet tot het gewenste resultaat. De voorkeur gaat dus duidelijk uit naar het opleggen van een last onder (acute) bestuursdwang.

Het kan zijn dat de restanten van de getroffen bouwwerken gesloopt moeten worden. Afhankelijk van de gevaarstelling kan besloten worden in de last onder bestuursdwang dat de restanten meteen mee op moeten worden geruimd. In gevallen waar geen handhavingbesluit ten grondslag ligt is het noodzakelijk dat er een sloopmelding wordt gedaan/ een omgevingsvergunning slopen wordt aangevraagd. Pas als deze is geaccepteerd/ verleend en eventueel de bezwaar- en beroepstermijnen zijn verstreken mag het bouwwerk verder worden gesloopt. Normaal gesproken moet de houder van de vergunning 6 weken wachten na verlening voordat deze rechtskracht heeft. Artikel 6.2 van de Wabo biedt de mogelijkheid hiervan af te wijken.

Als het verspreidingsgebied vrij is gegeven en door de gemeente akkoord is bevonden kunnen de afzettingen en verkeersmaatregelen weg worden genomen. Indien noodzakelijk kan de politie vanaf dit moment strafrechtelijk onderzoek verrichten in het verspreidingsgebied.

Het is cruciaal om eerst met de schade-experts en/of de gemachtigde van de verzekeraar(s) van de eigenaar/exploitant in contact te treden. In verreweg de meeste gevallen is sprake van een brandverzekering die dekking biedt voor opruimingskosten, waaronder ook begrepen worden kosten van opruiming van in de omgeving neergekomen asbest. Al in het stadium van de brand zelf is in de regel een zogeheten Salvage coördinator¹ ter plekke die waar mogelijk schadebeperkende acties onderneemt. In geval van een asbestbrand zal de Salvage coördinator verzekeraars hiervan op de hoogte brengen waarna doorgaans een op asbest gespecialiseerde schade-expert wordt ingezet. Deze schade-expert kan de gemeente – mede - adviseren over de te treffen maatregelen en is tevens deskundig op het gebied van de brandverzekeringdekking voor deze maatregelen. In de regel kan de verantwoordelijke eigenaar/exploitant – financieel gedekt door zijn brandverzekering - de opdracht verstrekken tot de benodigde opruimingswerkzaamheden. Het is belangrijk dat de gemeente al ten tijde van (of zo snel mogelijk na) de brand contact zoekt met de Salvage coördinator. Deze is door de OVD benaderd i.v.m. de calamiteit.

Informereren betrokkenen en pers

Het aanspreekpunt voor de personen en bedrijven die getroffen zijn door de calamiteit is de AOV. Aan de hand van de informatie van de AOV zal de afdeling BO (communicatie) de betrokkenen (omwonenden en / of omliggende bedrijven) en de pers informeren. In de meeste gevallen zal dit gebeuren in de vorm van een bewonersbrief en een persbericht maar het kan ook zijn dat bijvoorbeeld een bijeenkomst het beste middel is om de betrokkenen en de pers te informeren (bijlage 12). Voor de communicatie zijn standaard brieven opgesteld. Deze brieven zijn opgenomen in het geautomatiseerde systeem van de afdeling VVH. Voor vragen die gesteld kunnen worden naar aanleiding van een asbestcalamiteit is er een Q en A lijst opgesteld (bijlage 13).

¹ De Stichting Salvage is een door de verzekeraars ingestelde organisatie die in geval van brand – voor rekening van verzekeraars - schadebeperkende activiteiten uitvoert en diensten verleent aan gedupeerden. Hierbij gaat het o.a. aan het in veiligheid brengen van eigendommen van gedupeerden. Assistentie van Salvage wordt ingeroepen door de brandweer.

Wet en regelgeving

In geval van een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer:

Uit jurisprudentie van de Raad van State (zie bijvoorbeeld ABRvS, 18 juli 2000, AB 2001, 30) blijkt dat een brand waarbij asbest vrijkomt aan te merken is als een ongewoon voorval in de zin van art. 17 lid 1 van de Wm. De drijver van de inrichting dient maatregelen te treffen om de hierdoor ontstane nadelige gevolgen voor het milieu ongedaan te maken. Wanneer de drijver van de inrichting in gebreke blijft, kan het burgemeester en wethouders het opruimen van asbest in de omgeving bestuursrechtelijk afdwingen op grond van art. 125 van de Gemeentewet in samenhang met art. 5:21 e.v. van de Algemene Wet Bestuursrecht.

In gevallen waarin er geen sprake is van een inrichting in de zin van de Wet Milieubeheer:

Wanneer geen sprake is van een inrichting, kan de last onder bestuursdwang worden gegrond op art. 1.1a Wm, waarin een algemene zorgplicht voor het milieu van een ieder is vastgelegd. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft deze mogelijkheid bevestigd in een uitspraak van 21 februari 2007, LJN nr. AZ 9023. De Afdeling is van oordeel dat de eigenaar van een pand die na het vrijkomen van asbest als gevolg van een brand in zijn pand nalaat maatregelen te treffen om nadelige gevolgen voor het milieu op te heffen, redelijkerwijs kan vermoeden dat hierdoor nadelige gevolgen voor het milieu kunnen worden veroorzaakt. Door niet de benodigde maatregelen te treffen, overtreedt de eigenaar artikel 1.1a Wm. De gemeente was gerechtigd om spoedshalve last onder bestuursdwang toe te passen.

In het kader van de uitoefening van het opperbevel bij brand:

Op grond van artikel 173 Gemeentewet heeft de burgemeester het opperbevel bij brand en bij ongevallen. Het tweede lid van dit artikel geeft de burgemeester de bevoegdheid bij brand en ongevallen bedoeld in het eerste lid, de bevelen te geven die met oog op het voorkomen, beperken en bestrijden van gevaar nodig zijn.

In geval van asbest op een open erf of terrein of op een afgebrand bouwwerk:

Burgemeester en wethouders kunnen op grond van art. 7b, tweede lid, onder c van de Woningwet juncto art. 5.1.1. tweede lid onder c van de bouwverordening (terrein/erf mag geen nadeel voor gezondheid opleveren ten gevolge van verontreiniging) bestuursdwang toepassen jegens een eigenaar van een open erf of terrein vanwege het niet voldoen aan de bouwverordening. Let wel, deze regeling geeft onvoldoende mogelijkheid voor een aanschrijving tot het schoonmaken van buiten het eigen erf gelegen terreinen of de openbare weg.

In art 1a van de Woningwet is de verplichting opgenomen voor de eigenaar en de gebruiker van een bouwwerk of open erf of terrein om ervoor te zorgen dat er geen gevaar voor de gezondheid ontstaat dan wel voortduurt als gevolg van de staat van dat bouwwerk of open erf of terrein. In acute situaties van gevaarstelling kunnen burgemeester en wethouders tegen overtreding van die zorgplicht handhavend optreden door middel van een last onder bestuursdwang. Dat dit ook geldt voor asbestverontreiniging is vermeld in de memorie van toelichting bij de Woningwet (TK 2003-2004, 29 392 nr.3 pag. 10). Op grond van art. 100d Woningwet kunnen burgemeester en wethouders direct (nood)maatregelen treffen ter voorkoming van gevaar voor de gezondheid.

Op grond van artikel 6 van het Asbestverwijderingsbesluit 2005 mag asbest dat ten gevolge van een incident is vrijgekomen alleen worden opgeruimd door een SC530 gecertificeerd verwijderingsbedrijf. Na de sanering moet het gebied vrijgegeven worden door een SC 540 geaccrediteerd laboratorium.

Nazorg

Als het gevaar voor de betrokkenen is geweken dan zullen zij hierover door AOV en/ of de afdeling BO (communicatie) worden geïnformeerd. Ook wordt aangegeven bij wie zij met vragen terecht kunnen. De kosten die door de gemeente zijn gemaakt n.a.v. de last onder bestuursdwang worden op de eigenaren van de betrokken percelen worden verhaald.

De gemeente evalueert het verloop van de calamiteit. Tijdens de calamiteit wordt de controlelijst (bijlage 7) bijgehouden. Deze controlelijst is leidraad voor de evaluatie. Afhankelijk van de uitkomsten hiervan worden de betrokken partijen aangesproken op zaken die goed of minder goed zijn verlopen en worden zo nodig procedures aangepast.

C Asbestinzameling van particulieren (BOR en VVH)

De afdeling BOR krijgt op twee manieren met asbest te maken. Asbest speelt een rol bij het inleveren van afvalmaterialen bij de Milieustraat door particulieren. Daarnaast komt het voor dat zwerfasbest in de openbare ruimte wordt gevonden. De werkwijze bij het innemen wordt hier en in bijlage 16 beschreven. De werkwijze bij het aantreffen van zwerfasbest wordt beschreven bij punt D en bijlage 17.

Bij de inlevering van asbest bij de gemeentewerf vindt terugkoppeling plaats naar de afdeling VVH door middel van stortingsbewijzen. Normaal gesproken wordt asbest ingeleverd door particulieren en zij hebben als het goed is voorafgaand aan de sloop een sloopmelding verricht. Bij de sloopmelding wordt een stortingsbewijs (bijlage 5) verstrekt dat bij het inleveren van asbest moet worden overlegd op de gemeentewerf. Indien de particulier geen beschikking heeft over dit stortingsbewijs kan een blanco stortingsbewijs (bijlage 6) ter plaatse van de gemeentewerf worden ingevuld. Na terugkoppeling bekijkt de afdeling VVH of er een melding of vergunning noodzakelijk was en of dat de situatie gelegaliseerd kan en moet worden. Als de situatie gelegaliseerd kan worden wordt de particulier verzocht alsnog een melding in te dienen. Kan de situatie niet gelegaliseerd worden dan wordt hiervoor een handhavingdossier worden aangemaakt. Bij een herhaalde overtreding wordt hier verder tegen opgetreden.

Het asbesthoudende materiaal dat aangeboden wordt bij de milieustraat moet ingepakt zijn in folie waarbij de naden goed zijn afgeplakt. De pakketten moeten voorzien zijn van het opschrift asbest. De pakketten worden op de milieustraat door de particulieren in de daarvoor bestemde container gelegd. Als de container vol is wordt deze voor verdere "verwerking" naar een afvalverzamelaar getransporteerd volgens de geldende voorschriften.

D Asbest op of in de bodem (IB/VVH evt. BOR)

In het verleden is asbest niet alleen toegepast in gebouwen maar ook daarbuiten kan asbest worden aangetroffen. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan gebruiksvoorwerpen, asbesthoudende rioolbuizen en verloren bekisting bij betonplaten. Ook kan asbest in of op de bodem terecht zijn gekomen door het ondeskundig saneren van gebouwen of illegaal dumpen.

Asbest in de bodem

Naast de risico's met betrekking tot de volksgezondheid kan asbest in de bodem ook financiële risico's met zich meebrengen.. Asbest in de bodem kan voor vertraging zorgen en extra kosten met zich meebrengen bij het ontwikkelen van projecten. Om risico's te verkleinen is het van belang dat bij het vooronderzoek zorgvuldig aandacht wordt geschonken aan asbest. Indien er bijvoorbeeld bouwwerken aanwezig zijn (geweest) van voor 1994, is er kans op asbest. Zijn er aanwijzingen dat er mogelijk asbest op het terrein is of was, dan is het raadzaam om een oriënterend asbestonderzoek uit te laten voeren.

In veel gevallen, voordat een aankoop of verkoop van percelen plaatsvindt door de gemeente, laat het Ingenieursbureau (IB) een bodemonderzoek uitvoeren. Dit bodemonderzoek is bedoeld om aan te tonen of de bodem verontreinigd is. De belangrijkste vraag die beantwoord moet worden is of de bodem geschikt is voor de beoogde functie. Bij een standaard bodemonderzoek kijken we of de bodem eventueel verontreinigd is met chemische stoffen, zoals zware metalen, minerale olie of Polycyclische aromaten. Het kan zijn dat er aanwijzingen zijn dat er asbest in de bodem kan zitten. Hier kan bij het vooronderzoek en/of bodemonderzoek verder aandacht aan worden geschonken. Wat voor mogelijke situaties zich daarbij kunnen voordoen en hoe we daarmee omgaan, staat in bijlage 18.

Als er daadwerkelijk asbest wordt aangetroffen in de bodem is veelal vervolgonderzoek noodzakelijk om de ernst en spoedeisendheid (urgentie) vast te stellen. Indien er sprake is van een ernstig geval en er zijn contactmogelijkheden, dan zal in veel gevallen het asbest moeten worden gesaneerd. Voor de sanering is dan de Provincie het bevoegde gezag. Voor bodemverontreinigingen met asbest die zijn ontstaan na 1986 is de zorgplicht van toepassing en dan kan ook de gemeente bevoegd gezag zijn.

Asbest op de bodem

Indien asbest op de bodem aanwezig is, kan er ook een belangrijke taak zijn weggelegd voor de gemeente. Met name als er sprake is van eventuele gezondheidsrisico's. Afhankelijk van de eigendomssituatie zijn vervolgacties gewenst. Als asbest wordt aangetroffen in de openbare ruimte dan zal BOR dit aansturen. Door de deskundige medewerkers van BOR die een cursus hebben gevolgd om asbest te kunnen herkennen, wordt beoordeeld of het vermoedelijk asbest is. Indien dit het geval is wordt het deskundig bedrijf ingeschakeld waar wij afspraken mee hebben. Dit bedrijf zal beoordelen of het inderdaad om asbest gaat en welke risicoklasse het betreft. Afhankelijk van de risicoklasse wordt een sanering uitgevoerd.

Gaat het om terrein van derden (particulier of bedrijf) dan komt de gemeente in actie vanwege de gezondheidsrisico's. De gemeente (afdeling VVH) schrijft dan de betreffende eigenaar aan om hem aan te sporen tot actie. In sommige gevallen kan het directe gevaar worden weggenomen door het terrein af te laten zetten met een hekwerk.

Het kan voorkomen dat er door een milieucontroleur binnen een milieu-inrichting asbesthoudende materialen worden aangetroffen. Afhankelijk van de herkomst kan de milieucontroleur zelf stappen ondernemen of in samenspraak met de bouwcontroleur of andere afdelingen de vervolgactie bepalen.

Als er sprake is van asbest op of in de bodem kunnen verschillende afdelingen van de gemeente een taak hebben. Te denken valt aan:

- BOR voor het laten opruimen van asbest op de bodem van de openbare ruimte.
- IB in geval van onderzoek bij grondtransacties van gemeentelijke terreinen;
- FaZa bij het opstellen van contracten bij grondtransacties van gemeentelijke terreinen;
- VVH als er sprake is van asbest op terrein van derden.

E Asbest in gemeentelijke panden (FaZa en RO)

Inleiding

Asbest in gemeentelijke gebouwen is te verdelen in 4 verschillende categorieën.

- 1 Aan te kopen panden.
- 2 Panden in gemeentelijk eigendom (behalve scholen)
- 3 Scholen in gemeentelijke eigendom
- 4 Te slopen gebouwen

1. Aan te kopen panden

De afdelingen RO en FaZa zijn betrokken bij de aankoop van panden. In deze panden (van voor 1994) zijn mogelijk asbesthoudende materialen verwerkt. Om hier een goed beeld te krijgen wordt er in een aan te kopen pand in opdracht van FaZa een asbestinventarisatie (type A) uitgevoerd door een SC540 gecertificeerd bureau. Aan de hand van het asbestinventarisatie rapport dat dit bureau opstelt is te bepalen welke risico's er spelen m.b.t. asbest. Ook is indicatief te bepalen wat de saneringskosten van asbesthoudend materiaal zijn bij bijvoorbeeld sloop of renovatie. Dit kan van invloed zijn op de koopsom die voor het betreffende pand wordt betaald. De procedure rond de aankoop van panden is vastgelegd in een controlelijst (bijlage 19).

2. Panden in gemeentelijk eigendom (behalve scholen)

Op het moment dat een pand wordt verbouwd of er vinden onderhoudswerkzaamheden plaats wordt er, indien noodzakelijk, een asbestinventarisatie onderzoek uitgevoerd. Indien blijkt dat er asbest in het pand aanwezig is wordt hiervoor een omgevingsvergunning voor de activiteit slopen aangevraagd. Het asbest wordt volgens de geldende wet- en regelgeving en volgens het bestek/ de aanbesteding door een SC 530 gecertificeerde bedrijf verwijderd en afgevoerd.

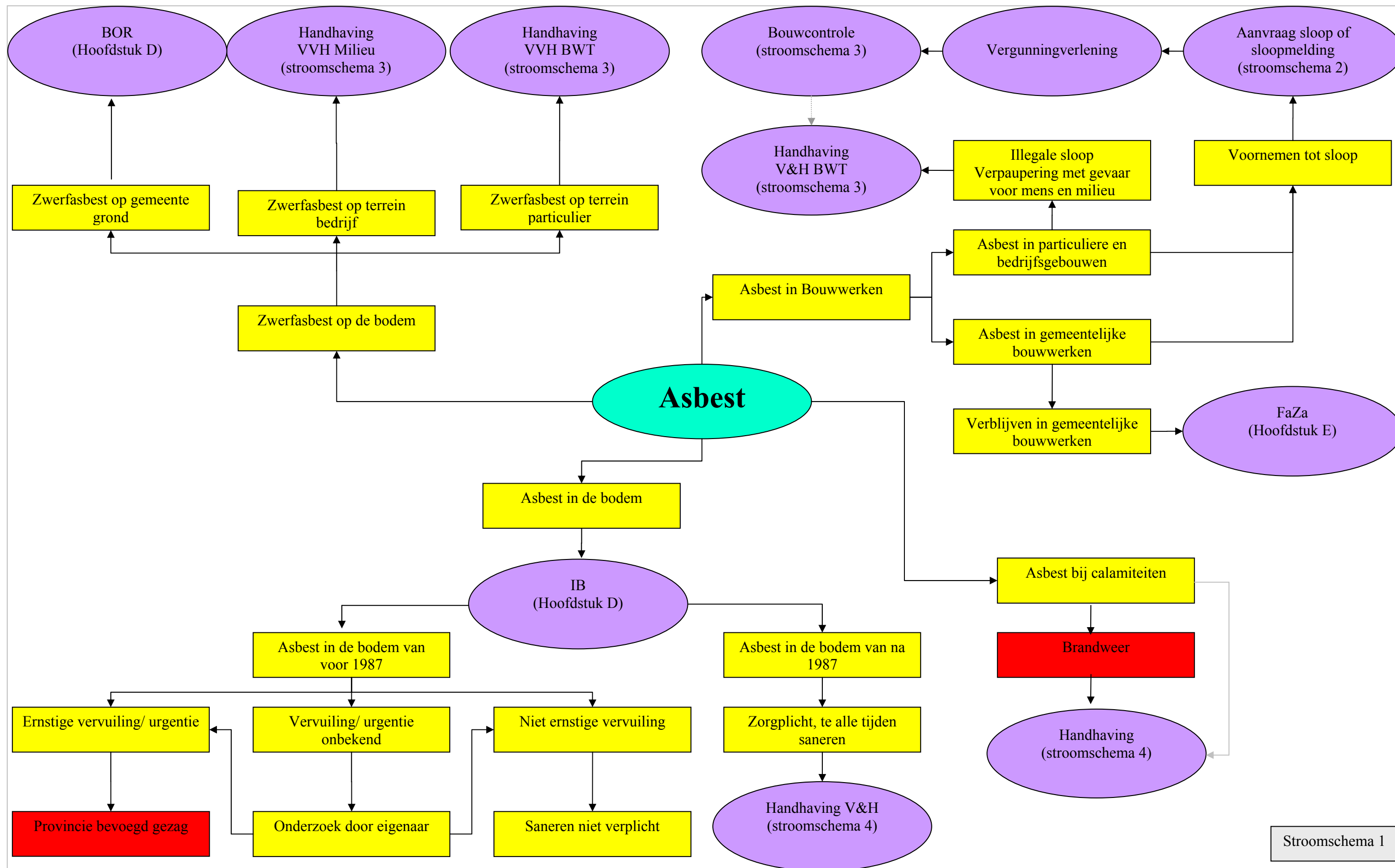
3. Scholen in gemeentelijk eigendom

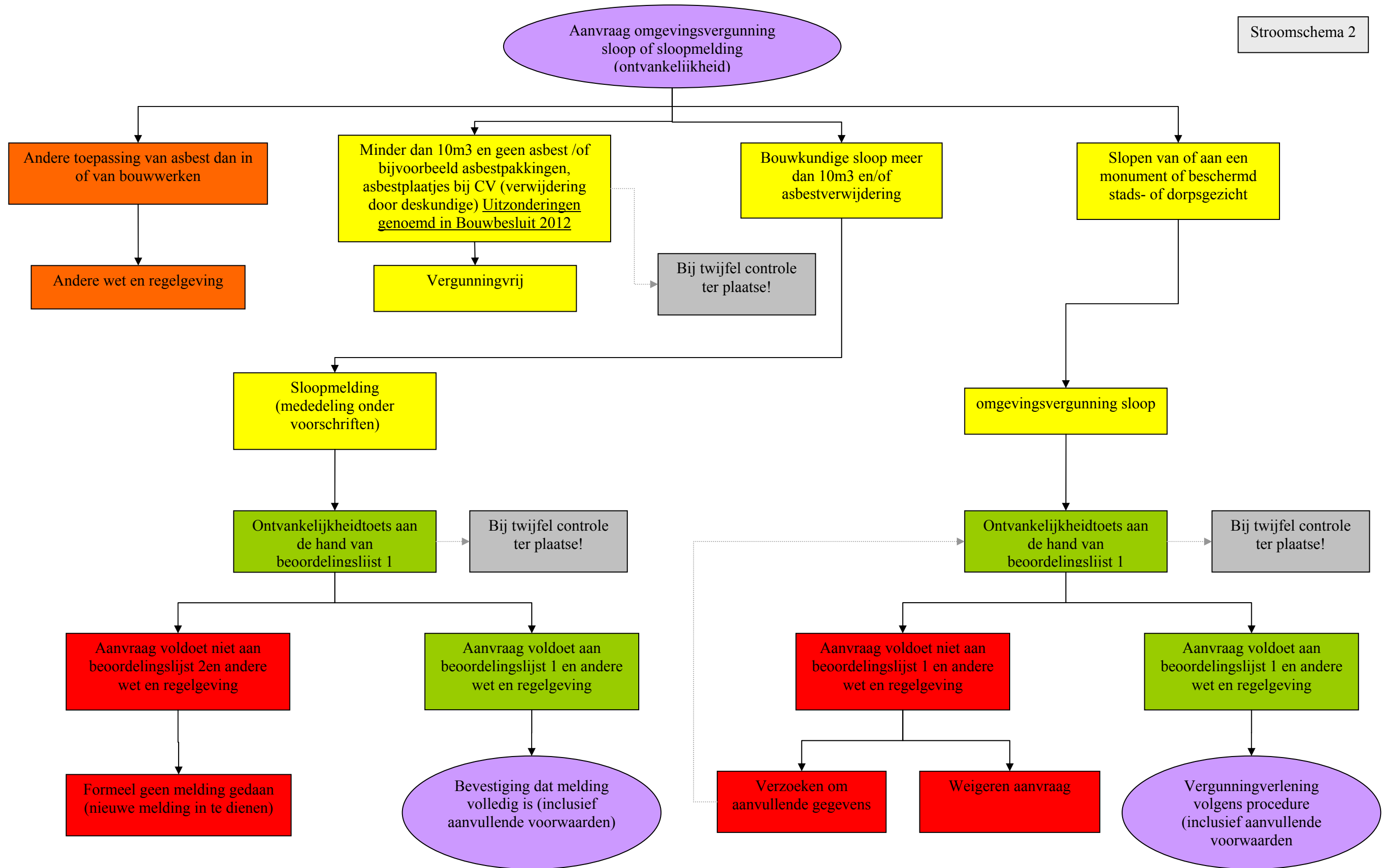
In de gemeente zijn 11 scholen voor het basisonderwijs aanwezig. Volgens de VNG zijn de schoolbesturen verantwoordelijk voor het asbestbeleid op de scholen. De gemeente laat in de scholen waar mogelijk asbest aanwezig is een asbestinventarisatie onderzoek uitvoeren. Afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek worden verdere acties bepaald. Bij direct gevaar wordt er direct gehandeld. Als er geen sprake is van een direct gevaar dan zal het asbest in de toekomst met verbouw- en onderhoudswerkzaamheden verwijderd worden. De rapporten van het onderzoek worden aan de scholen uitgereikt.

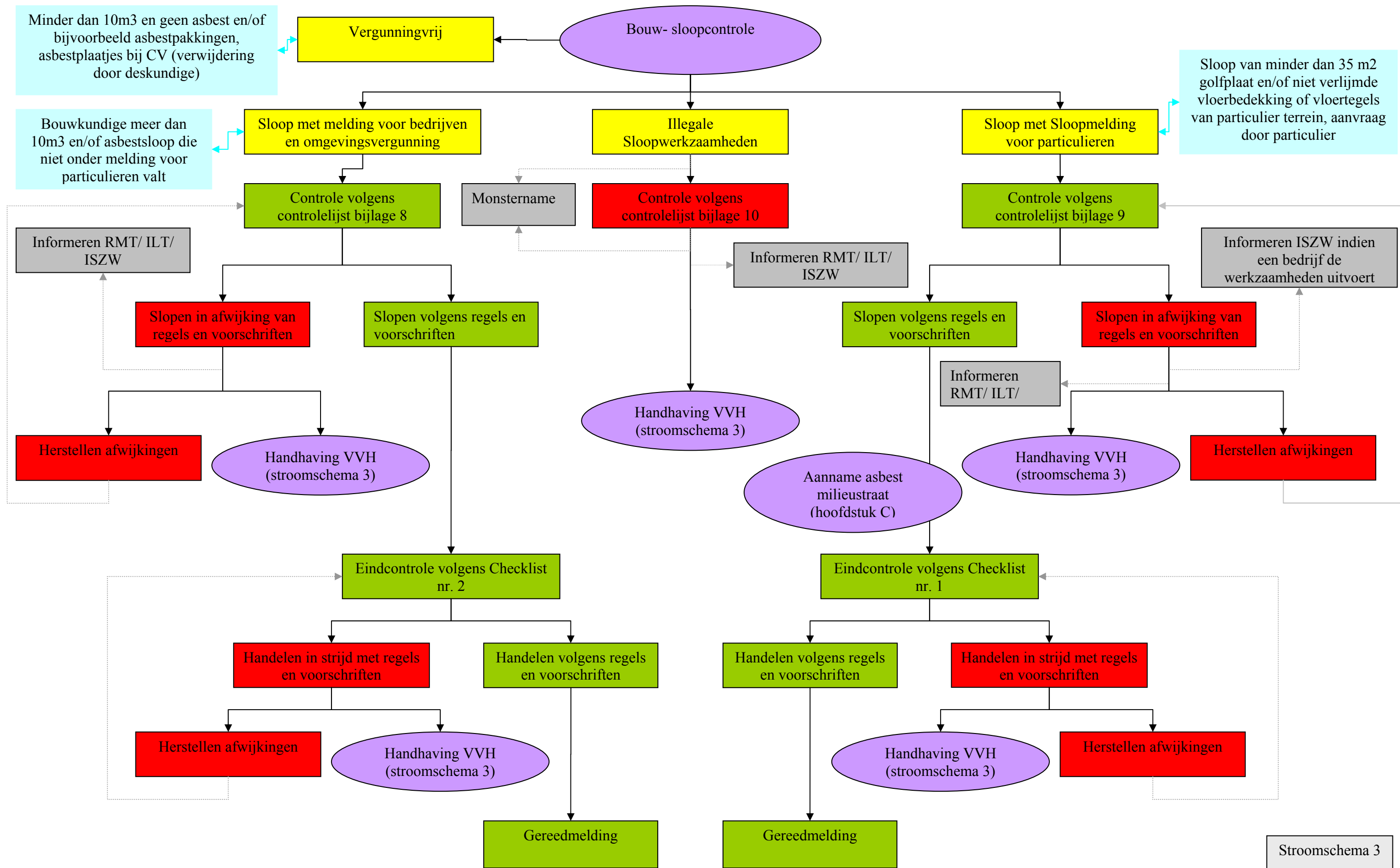
4. Te slopen panden

Als er besloten is een pand te slopen wordt er eerst een asbestinventarisatie onderzoek uitgevoerd door een SC 540 gecertificeerd bedrijf. Vervolgens wordt sloopmelding ingediend/ een omgevingsvergunning voor de activiteit slopen aangevraagd.

Indien asbest aanwezig is wordt voor de aanvang van de bouwkundige sloop het asbest gesaneerd door een SC 530 gecertificeerd bedrijf. Alle sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd volgens het door de gemeente opgemaakt bestek en de geldende regelgeving. In het bestek is opgenomen aan welke eisen de sloper moet voldoen. De algemene uitvoeringsvoorschriften van de sloopmelding/ omgevingsvergunningen zoals deze gelden voor slopen zijn opgenomen in het bestek.

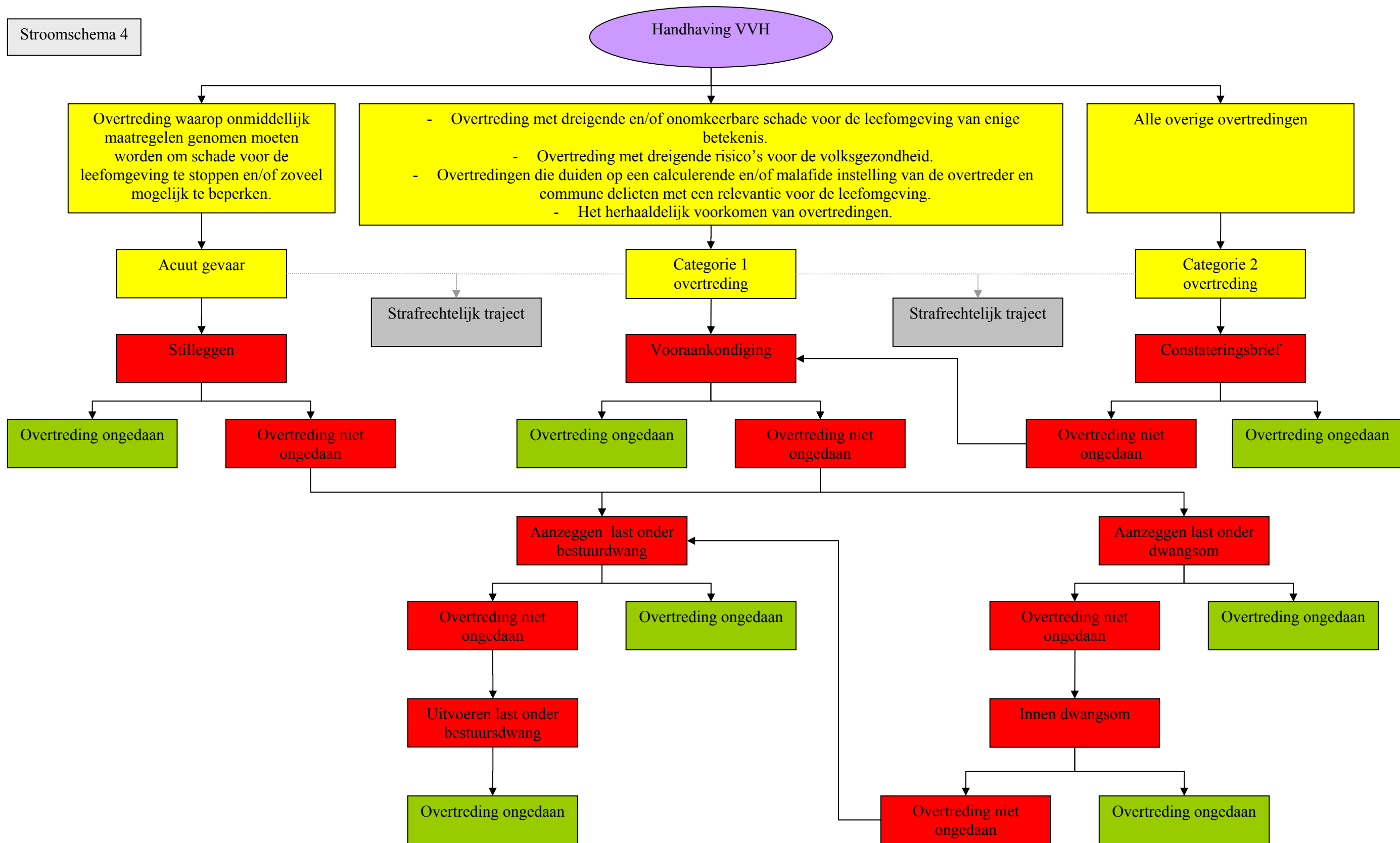

Stroomschema 3

Stroomschema 4

Bijlage 1:**Beoordelingslijst 1 Melding/ Omgevingsvergunning nr @type aanvraag@/@aan_aanvraagnummer@**

1. Algemene gegevens dossier aanvraag Omgevingsvergunning voor het slopen.		ja	nee	nvt
1.1	Kloppen de NAW gegevens van de aanvrager (huurder of eigenaar)	☐	☐	☐
1.2	Kloppen de NAW gegevens van de gemachtigde + ondertekening	☐	☐	☐
1.3	Kloppen de gegevens van de slooplocatie	☐	☐	☐
1.4	Is de gemeentelijke / kadastrale aanduiding aangegeven	☐	☐	☐
1.5	Is aangegeven of het bouwwerk geheel of gedeeltelijk worden gesloopt	☐	☐	☐
1.6	Is de laatste functie van het gebouw aangegeven	☐	☐	☐
1.7	Is het gebouw gebouwd na 1 januari 1994 (en dus asbestvrij)	☐	☐	☐

Beoordeling t.b.v. bouwkundige sloop		ja	nee	nvt
2. Bouwkundige sloop		☐	☐	☐
2.1	Is de werkwijze van de sloop aangegeven	☐	☐	☐
2.2	Is de hoeveelheid bouwkundig sloopafval aangegeven	☐	☐	☐
2.3	Is het sloopveiligheidsplan aangeleverd	☐	☐	☐
2.4	Is het noodzakelijk een vergunning aan te vragen voor mobiel breken	☐	☐	☐
2.5	Is bij gedeeltelijke sloop aangegeven hoe het pand afgewerkt wordt	☐	☐	☐
2.6	Is het pand een Rijks- of gemeentelijk monument	☐	☐	☐
2.7	Is het perceel archeologisch waardevol	☐	☐	☐

Beoordeling t.b.v. asbestsanering		ja	nee	nvt				
3. Asbestsanering		☐	☐	☐				
3.2	Datum asbestinventarisatierapport: d.d.	[datum rapport]						
3.2	Is het asbestinventarisatierapport ontvankelijk:	☐	☐	☐				
3.3	Is er aanvullende informatie/documenten noodzakelijk:	☐	☐	☐				
3.4	Is de aanvullende informatie ontvangen:	☐	☐	☐				
3.5	Datum aanvullende rapportage: d.d.	[datum rapport]						
3.6	Is het asbestinventarisatierapport na aanvullende informatie ontvankelijk:	☐	☐	☐				
	Type rapport	Ja	nee	nvt	Betreft het een:	ja	nee	nvt
3.7	Type A	☐	☐	☐	Bouwwerk	☐	☐	☐
3.8	Type B	☐	☐	☐	Object	☐	☐	☐
3.9	Type O	☐	☐	☐	Constructie	☐	☐	☐
					Incident	☐	☐	☐

4. Ontvankelijkheid sbestinventarisatierapport		ja	nee	nvt
4.1	Is het rapport opgesteld door een gecertificeerd asbestinventarisatiebureau SC 540: indien nee: dan is het rapport niet ontvankelijk voor aanvraag vergunning.	☐	☐	☐
	indien ja: wat is de SCA-code van het asbesinventarisatiebureau:	[SCA-code]		
4.2	Is het rapport ouder dan 3 jaar: Indien ja: het rapport dient eerst geactualiseerd te worden.	☐	☐	☐
	Is het rapport geactualiseerd	☐	☐	☐
4.3	Heeft het asbestinventarisatiebureau historisch onderzoek gedaan door bouwtekeningen, archieven van bouwdoSSIERS te raadplegen.	☐	☐	☐
4.4	Adviseert het asbestinventarisatiebureau een nader onderzoek in te stellen o.g.v. NEN 2991, naar een vermeende asbestbesmetting in een of meerdere ruimten.	☐	☐	☐
4.5	Is dit nader onderzoek uitgevoerd:	☐	☐	☐
	Zo ja: bepaalt het rapport dat er een besmetting gaande is.	☐	☐	☐
	Zo nee: dient de gemeente dit onderzoek verplicht te stellen.	☐	☐	☐

5. Volledigheid asbestinventarisatie		ja	nee	nvt
5.1	Zijn alle in pandige ruimten onderzocht:	☐	☐	☐
	zo nee, is er sprake van dat redelijkerwijs de ruimten onderzocht hadden kunnen worden	☐	☐	☐
5.2	Is/zijn alle kruipruimten onderzocht	☐	☐	☐
5.3	Zijn alle buitengevels onderzocht	☐	☐	☐
5.4	Is/zijn alle daken, balkons, galerijen onderzocht	☐	☐	☐
5.5	Zijn alle schoorstenen (binnen- en buitendaks) onderzocht	☐	☐	☐
5.6	Zijn de locaties van de asbest (verdachte) bronnen duidelijk aangegeven	☐	☐	☐
5.7	Zijn er representatieve monsters van elk asbestverdacht materiaal genomen	☐	☐	☐
5.8	Zijn deze monsters geanalyseerd op asbest door een geaccrediteerd laboratorium/inspectie-instelling	☐	☐	☐
5.9	Zijn in het rapport van elk asbestverdacht materiaal de analyserapporten aanwezig	☐	☐	☐
5.10	Is in het rapport een indeling in risicoklasse t.b.v. asbestverwijdering opgenomen	☐	☐	☐
5.11	Is de risicoklasse-indeling uitgevoerd volgens het systeem SMA-rt	☐	☐	☐
5.12	Komt de invoer voor de risicoclassificatie overeen met de werkelijke bron situatie	☐	☐	☐
5.13	Beschrijft het rapport een samenvatting en conclusie van de asbestinventarisatie	☐	☐	☐
5.14	Is in het rapport vermeld dat er een aanvullende asbestinventarisatie Type B uitgevoerd moet worden, met een opsomming van vermoedelijk aanwezige Asbestbronnen	☐	☐	☐

6. Omvang van het inventarisatiegebied.				
	Heeft de inventarisatie betrekking op:	ja	nee	nvt
6.1	het gehele bouwwerk/object	☐	☐	☐
6.2	een zelfstandig te beschouwen bouwkundige eenheid/eenheden	☐	☐	☐

7. Conclusie m.b.t. het asbestinventarisatierapport		ja	nee	nvt
7.1.	Indien er een van de vragen 5.1. t/m 5.13 met NEE is beantwoord, dan is het asbestinventarisatierapport niet volledig. Is het rapport volledig en akkoord?	☐	☐	☐

Aanvullende eisen:	
Advies:	
Dossieropmerkingen	
Beoordeeld door:	
Paraaf:	

Informatie over wijzigingen SC540 vanaf 1-2-2012

Hierbij is de datum van autorisatie van het rapport leidend.

7.17.2.1 Titelblad

Waarop is vermeld:

- Naam van de eigenaar / opdrachtgever en de partij (asbestverwijderingsbedrijf, directievoerder, projectbegeleider e.d.) die namens de opdrachtgever optreedt;
- Naam van het uitvoerende inventarisatiebureau met het certificaatnummer;
- Naam van de uitvoerende medewerkers met identificatiecode (Ascert-code DIA);
- Unieke projectidentificatie code;
- Omschrijving van de onderzochte bouwkundige eenheid, constructie of object;
Toelichting:
Wanneer er sprake is van een beperkte doelruimte etc.bv.....
- Duidelijk en onmiskenbaar aangegeven, voor welk doel het rapport geschikt is:
 - Voor het verwijderen van uitsluitend in dit rapport onder type A geïnventariseerde asbesthoudende materialen;
 - Voor het aansluitend uitvoeren van een Type B onderzoek ter verificatie van de lijst van redelijk vermoedelijke aanwezig asbest in het daaraan voorafgaande Type A onderzoek;
 - Voor het vaststellen van de gebruiksintegriteit van het gehele gebouw met een asbestinventarisatierapport Type G;
 - Voor de renovatie van een in de inleiding nader gespecificeerd deel van het onderzochte bouwwerk;
 - Voor de renovatie van het gehele bouwwerk;
 - Voor de sloop van het gehele bouwwerk.
- Datum van de interne autorisatie.

Verplicht is onderstaande classificatie aanvullend op de titelpagina op te nemen.

Omvang onderzoek

- Gehele gebouw of object
- Gedeelte van gebouw of object
- Representatieve steekproef (bijvoorbeeld bij flatgebouwen, 10% voor vergunning)
- Aanvulling op representatieve steekproef
- Onvoorzien aanwezig asbest

Soort onderzoek

- Asbestinventarisatie Type-A
 - Volledig
 - Onvolledig (NEN 2991:2005) ernstig blootstellingrisico
- Asbestinventarisatie Type-B
- Asbestinventarisatie Type-G

Risicobeoordeling

- Risicobeoordeling ten behoeve van sloop en verbouw (SMA-rt)
- Risicobeoordeling in gebruiksfase (NEN 2991:2005)

Bijlage 2: Algemene uitvoeringsvoorschriften sloopmelding particulier (artikel 1.26 lid 5 sub b)

In deze algemene uitvoeringsvoorschriften zijn de belangrijkste punten uit de bouwregelgeving verwerkt. De melder moet te allen tijde te voldoen aan alle wetten en regels m.b.t. (asbest)slopen.

1. Door middel van de bijgevoede groene kaart moet minimaal 1 week voor aanvang de start van de werkzaamheden aangegeven te worden.
2. Het terrein, waarop de sloopwerkzaamheden plaats vinden moet op een doeltreffende wijze van de openbare weg worden afgescheiden.
3. Vóór de eventuele bouwkundige sloop moet, indien technisch mogelijk, het asbest verwijderd worden.
4. Asbesthoudende materialen moeten apart van de overige materialen opgeslagen worden.
5. De asbesthoudende materialen moeten direct na het verwijderen verpakt worden in luchtdicht doorzichtig stevig plastic voorzien van een sticker met de waarschuwingstekst "Asbest".
6. Alle in de sloopmelding aangegeven asbesthoudende materialen moeten verwijderd worden.
7. De asbesthoudende materialen moeten binnen twee weken na verwijdering afgevoerd worden naar een daarvoor bestemde stortplaats zoals o.a. de gemeentewerf.
8. De hoeveelheid afgevoerde asbest moet geregistreerd worden door middel van stortingsbewijzen. Hiervoor moet het bijgevoede stortingsbewijs gebruikt te worden. Bij storten anders dan op de gemeentewerf ontvangt u een stortingsbewijs van de stortplaats.
9. Uiterlijk binnen 2 weken na beëindiging van de asbestsloopwerkzaamheden moet het stortingsbewijs (blauwe formulier + eventueel stortingbewijs andere stortplaats dan gemeentelijke milieustraat) van het afgevoerde asbest aan de gemeente toegezonden worden.
10. Mocht u tijdens de eventuele bouwkundige sloop nog asbestverdacht materiaal aantreffen dan moet u de sloop direct stil te leggen en de gemeente informeren.

Meer informatie

Mocht u nog vragen hebben kunt u contact opnemen met de Gemeente Gilze en Rijen, Afdeling Veiligheid, Vergunningen en Handhaving, telefonisch bereikbaar op 0161-290200.

Tevens kunt u met vragen over asbest terecht bij publieksinformatie van de Rijksoverheid Postbus 51, telefoon [0800-9051](tel:0800-9051) (ma-vrij, 9.30 – 16.00 uur). Voor meer informatie over asbest verwijzen wij u ook naar www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asbest voor de brochures 'Asbest in en om het huis' en 'Asbest in bedrijven en instellingen'.

Bijlage 3: Algemene uitvoeringsvoorschriften sloopmelding bedrijf (artikel 1.26 lid 1 en 5 sub a) en omgevingsvergunning sloop

In deze algemene uitvoeringsvoorschriften zijn de belangrijkste punten uit de bouwregelgeving verwerkt. De melder/ houder van de omgevingsvergunning sloop moet te allen tijde te voldoen aan alle wetten en regels m.b.t. slopen.

Algemeen

1. De melder/ houder van WABO vergunning sloop draagt er zorg voor dat de vergunning steeds op het werk aanwezig is. Op verzoek van de controleur van de gemeente moet de melding /vergunning ter inzage gegeven worden.
2. De melder/ houder van de vergunning is verplicht, door middel van de bijgesloten groene kaart, een week voor aanvang aan te geven dat de werkzaamheden zullen starten.
3. De melder/ houder van de vergunning is verplicht, door middel van de bijgesloten blauwe kaart, aan te geven wanneer de werkzaamheden gereed zijn. Voor asbestsloop gelden aanvullende voorschriften.
4. Alle niet aangesloten kabels en leidingen, alsmede alle aanwezige putten en rioolbuizen moeten uit het terrein worden verwijderd.
5. Eventueel aanwezige olietanks moeten in overleg met de afdeling Veiligheid, Vergunningen en Handhaving van de gemeente uit het terrein worden verwijderd.
6. Bij het onvoorzien aantreffen van asbest, verontreinigde grond en/of grondwater moet daarvan melding te worden gemaakt bij de afdeling Veiligheid, Vergunningen en Handhaving van de gemeente.
7. Het terrein, waarop de sloopwerkzaamheden plaatsvinden, moet geëgaliseerd opgeleverd worden. Eventuele schade ontstaan aan eigendommen van derden moeten hersteld worden.

Veiligheid

8. Het terrein, waarop de sloopwerkzaamheden plaats vinden, moet op een doeltreffende wijze van de openbare weg te worden afgescheiden. De bedoelde afscheiding moet zodanig zijn geplaatst en ingericht, dat het verkeer zo min mogelijk hinder ervan ondervindt en de toegang tot brandkranen en andere openbare voorzieningen, zoals leidingen, er niet door worden belemmerd.
9. Alvorens met de sloop wordt begonnen moeten toevoerleidingen van gas, water en elektriciteit te worden afgekoppeld.
10. Voor de eventuele aanwezigheid en ligging van kabels en leidingen kan, ten minste drie werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden contact worden opgenomen met KLIC. Telefoon 0800-0880 of via internet www.klic.nl.
11. Indien met het oog op veiligheid verkeerstechnische maatregelen gewenst zijn dienen deze te worden getroffen in overleg met de afdeling Ingenieursbureau van de gemeente.

Selectief slopen

12. Chemische afval moet door een daartoe gecertificeerd bedrijf worden afgevoerd naar een bewaar-, bewerkings- of naar een verwerkingsinrichting die bevoegd is deze afvalstoffen te ontvangen. Tot chemisch verontreinigd afval wordt gerekend wat op dat gebied is bepaald in het Besluit aanwijzing chemische afvalstoffen d.d. 21 mei 1991.
13. Het niet chemisch verontreinigde afval moet zoveel mogelijk worden gescheiden in een herbruikbaar en een niet herbruikbaar deel. Er moet naar een zo groot mogelijk hergebruik van de vrijgekomen materialen te worden gestreefd.
14. Glaswol en steenwol moeten, indien meer dan 1 m³ bij de sloopwerkzaamheden vrij komt, apart afgevoerd te worden.

15. Het metselwerk en, mits in geringe hoeveelheid, betonpuin moet worden gescheiden en afgevoerd worden naar een bewerkingsinrichting/ puinbreker. Voor het ter plaatse verwerken met een puinbreker is een vergunning vereist van de afdeling Veiligheid, Vergunningen en Handhaving van de gemeente.
16. Het puin van rookkanalen mag niet worden afgevoerd naar een bewerkingsinrichting maar moet apart te worden aangeboden op een daartoe bestemde stortplaats.
17. Het sloophout moet zoveel mogelijk worden hergebruikt. De fractie sloophout welke niet kan worden hergebruikt moet apart worden aangeboden op een bewerkingsinrichting.
18. De vrijgekomen metaalwaren moeten worden gescheiden van de overige sloopmaterialen en moet apart te worden afgevoerd naar een daartoe bestemde bewerkingsinrichting/ metaalhandel.
19. Van de af te voeren materialen naar een bewaar-, bewerkings-, of verwerkingsinrichting moet binnen drie dagen na afgifte een kopie van een gedagtekend bewijs van ontvangst (stortingsbewijs) aan de afdeling Veiligheid, Vergunningen en Handhaving van de gemeente te worden verstrekt.
20. Voor asbestsloop gelden aanvullende voorschriften, zie hiervoor de algemene uitvoeringsvoorschriften asbestsloop of sloopmelding.

Bijlage 4: Algemene uitvoeringsvoorschriften asbestsloop sloopmelding bedrijf (artikel 1.26 lid 1 en 5 sub a) en omgevingsvergunning sloop

In deze algemene uitvoeringsvoorschriften zijn de belangrijkste punten uit het Asbestverwijderingsbesluit 2005 verwerkt. De melder/ houder van de omgevingsvergunning sloop moet te allen tijde te voldoen aan alle wetten en regels m.b.t. (asbest)slopen.

Voorafgaand aan de asbestverwijdering

1. Uiterlijk twee dagen voor de asbestverwijdering werkzaamheden moet door middel van een asbestsloopmelding formulier ten minste datum en tijdstip van aanvang werk aangegeven te worden, een voorbeeld van dit formulier kunt u terugvinden op www.Gilzerijen.nl. Meldingsformulieren kunnen per post of mail, asbest@gilzerijen.nl, naar de gemeente toegezonden worden.
2. Uiterlijk twee dagen voor de asbestverwijdering werkzaamheden moet hiervan melding gemaakt worden bij de arbeidsinspectie tel. 0475-356666, e-mail aimeldingen@minszw.nl.

De asbestverwijdering

3. Op de locatie van de asbestverwijdering moeten de volgende documenten aanwezig zijn en desgevraagd aan de controleur van de gemeente overlegd te worden:
 - een kopie melding/omgevingsvergunning sloop inclusief voorwaarden/voorschriften
 - het asbestinventarisatierapport
 - het werkplan
 - Certificaten van de aanwezige medewerkers
4. Het terrein, waarop de sloopwerkzaamheden plaats vinden, moet op een doeltreffende wijze van de openbare weg te worden afgescheiden, denk hierbij ook aan asbestlint en/of een waarschuwingsbord. De bedoelde afscheiding moet zodanig zijn geplaatst en ingericht, dat het verkeer zo min mogelijk hinder ervan ondervindt en de toegang tot brandkranen en andere openbare voorzieningen, zoals leidingen, er niet door worden belemmerd.
5. De asbestverwijdering werkzaamheden in risicoklasse 2 en 3 moeten uitgevoerd te worden door een gecertificeerd asbestverwijdering bedrijf. Asbestverwijdering werkzaamheden in risicoklasse 1 mogen uitgevoerd worden door een niet gecertificeerd, deskundig bedrijf. Op www.ascert.nl kunt u zien welke bedrijven deze werkzaamheden uit mogen voeren.
6. Als uit de inventarisatie type A blijkt dat aanvullend een inventarisatie type B nodig is moet het rapport type B aan het college van burgemeester en wethouders ter goedkeuring aangeboden te worden. Als de B rapportage is goedgekeurd kan verder gegaan worden met de sloopwerkzaamheden.
7. Alle in de sloopaanvraag aangegeven asbesthoudende materialen dienen verwijderd te worden.
8. Het asbesthoudende materiaal moet gescheiden van de overige materialen te worden bewaard.

Verpakking en opslag

9. Het asbesthoudende materiaal moet direct na het verwijderen verpakt te worden in stevig doorzichtig luchtdicht plastic. De verpakking moet voorzien te worden van een waarschuwingssticker met de tekst "Asbest".
10. Het asbest dient apart opgeslagen te worden in een afgesloten opslagplaats.
11. Indien het niet mogelijk is de asbesthoudende materialen te verpakken dan moet dit opgeslagen te worden in een afgesloten container.

Afvoer

12. De asbesthoudende materialen moeten binnen twee weken na verwijdering afgevoerd te worden naar een daarvoor bestemde stortplaats.

13. De asbesthoudende materialen moeten vervoerd te worden door een VIHB-erkende transporteur, dit kan tevens een VIHB-erkend asbestverwijdering bedrijf zijn. Kijk voor erkende bedrijven op www.niwo.nl .
14. De hoeveelheid afgevoerde asbest moet geregistreerd te worden door middel van stortingsbewijzen, eventueel te verkrijgen via de asbestsaneerder.

Eindbeoordeling

15. Met de bouwkundige sloop mag pas worden gestart op het moment dat er een eindbeoordeling van de asbestsloop heeft plaatsgevonden en het bouwwerk asbestvrij is verklaard. Als het gaat om werkzaamheden binnen risicoklasse 2 en 3, is dat een certificaat of rapport van goedkeuring (opgesteld door een geaccrediteerd laboratorium of inspectie-instelling). Bij risicoklasse 1 moet er een visuele inspectie plaats te vinden.

Na afloop van de asbestverwijdering

16. Uiterlijk binnen 2 weken na beëindiging van de asbestsloopwerkzaamheden moeten de volgende gegevens aan het college van burgermeester en wethouders verstrekt te worden:
 - de begeleidingsbrieven en de stortbonnen afgegeven door de inrichting of inzamelaar die het asbestafval heeft ontvangen;
 - een afschrift van de asbestvrij verklaring in geval van asbest in risicoklasse 2 en 3;
 - een afschrift van het rapport van de visuele inspectie in geval van asbest in risicoklasse 1.

Als er tijdens de bouwkundige sloop, nadat u de asbestvrij verklaring hebt ontvangen, alsnog asbest wordt aangetroffen dan moet u de sloop direct stil leggen en de gemeente en de Inspectie SZW informeren.

Bijlage 5 Stortingsbewijs sloopmelding gemeentewerf

Betreft het bouwwerk bekend onder de volgende gegevens:

Sloopmelding particulier
(artikel 1.26 lid 5 sub b)

Soort materiaal:

- Geschroefde (dak)platen
- Niet gelijmde vloerbedekking
- Niet gelijmde vloertegels
- Anders, namelijk:.....

Hoeveelheid materiaal:

- vierkante meter
- kubieke meter
- Anders, namelijk:.....

Aantallen:

- stuks dakplaten
- rollen vloerbedekking
- stuks vloertegels
- Anders, namelijk:.....

(In te vullen door ondergetekende)

Aldus aangeleverd op gemeentewerf "de Wegwerker" d.d.-....-.....

Beheerder gemeentewerf:.....

Paraaf:

(In te vullen door beheerder milieustraat)

Ondergetekende verklaart dat de werkzaamheden gereed zijn. Ondergetekende is overdag bereikbaar op telefoonnummer

Plaats:..... Datum:....-....-..... Handtekening:.....

Bijlage 6 Stortingsbewijs Asbest gemeentewerf

Naam:.....
Adres:.....
Postcode en woonplaats:.....
Telefoonnummer:.....
Locatie van asbestverwijdering:.....

Soort materiaal:

- Geschroefde (dak) platen
Type gesloopt bouwwerk/ onderdeel gebouw:.....
Datum en tijdstip van asbestverwijdering:.....
- Niet gelijkde vloerbedekking
- Niet gelijkde vloertegels
- Losse asbest voorwerpen, namelijk:.....
- Uit een bouwwerk verwijderd, namelijk:.....
Type gesloopt bouwwerk/ onderdeel gebouw:.....
Datum en tijdstip van asbestverwijdering:.....

Hoeveelheid materiaal:

- vierkante meter
- kubieke meter
- Anders, namelijk:.....

Aantallen:

- stuks dakplaten
- rollen vloerbedekking
- stuks vloertegels
- Anders, namelijk:.....

(In te vullen door ondergetekende)

Aldus aangeleverd op gemeentewerf "de Wegwerker" d.d.-....-.....

Beheerder milieustraat:.....

Paraaf:

(In te vullen door beheerder milieustraat)

Plaats:..... Datum:....-....-..... Handtekening:.....

In te leveren bij beheerder milieustraat

Bijlage 7

Controlelijst 2012 Asbest calamiteit					
Dossiernummer					
Naam veroorzaker					
Adres					
Postcode en woonplaats					
Telefoonnummer					
Locatie					
Salvage					
Verzekeraar					
Inventarisatiebureau					
Saneerder					
Calamiteit	Datum				
	Akkoord	Niet akkoord	Niet van toepassing		Maatregel voor herstel Herstel is akkoord
Overdracht Brandweer aan gemeente					
De officier van dienst van de brandweer is ter plaatse	■	■	■	OVD ter plaatse laten komen	
Het verspreidingsgebied is door de brandweer duidelijk afgezet	■	■	■	Brandweer veilig/ onveilig gebied laten bepalen	
De brand is geblust/ het gevaar is geweken	■	■	■	Brand blussen/ gevaar wegnemen door brandweer	
De noodzakelijke verkeersmaatregelen zijn getroffen	■	■	■	Verkeersmaatregelen treffen	
De brandweer heeft het gestabiliseerde incident overgedragen aan de Ambtenaar Openbare Orde en Veiligheid of diens plaatsvervanger	■	■	■	Situatie van brandweer overdragen naar AOV-er van de gemeente	
	Akkoord	Niet akkoord	Niet van toepassing		Maatregel voor herstel Herstel is akkoord
Actie gemeente					
Een geaccrediteerd laboratorium heeft vastgesteld of er asbesthoudend materiaal is vrijgekomen	■	■	■	Vast laten stellen of er sprake is van asbesthoudend materiaal	
Het verspreidingsgebied is vastgesteld door een SC540 gecertificeerd bedrijf in opdracht van de gemeente	■	■	■	Verspreidingsgebied laten vaststellen	
Het vastgestelde verspreidingsgebied is goed afgezet (denk ook aan verkeersmaatregelen)	■	■	■	Verspreidingsgebied goed afzetten	
Er bevinden zich geen personen binnen het verspreidingsgebied die gevaar lopen	■	■	■	Personen evacueren	
De noodzakelijke informatie over gevaren en te ondernemen acties is verspreid aan "omwonenden"	■	■	■	Informatie verstrekken	
Het verspreidingsgebied is niet groter dan het perceel van de veroorzaker en/ of openbaar terrein	■	■	■	Indien dit groter is ook eigenaren van ander besmette percelen aanschrijven	
De veroorzaker heeft een last onder bestuursdwang aangezegd gekregen om zijn perceel en openbaar terrein te inventariseren en saneren	■	■	■	Last onder bestuursdwang aanzeggen	
De eigenaren van de naastgelegen percelen hebben een last onder bestuursdwang aangezegd gekregen om hun perceel te inventariseren en saneren	■	■	■	Last onder bestuursdwang aanzeggen	
Het volledige verspreidingsgebied (incl. putten, sloten, beplantingen etc.) is binnen de gestelde termijn geïnventariseerd door een geaccrediteerd laboratorium/ SC 530 inventariseerder	■	■	■	Als gemeente opdracht geven voor inventarisatie	
Het volledige verspreidingsgebied (incl. putten, sloten, beplantingen etc.) is binnen de gestelde termijn gesaneerd door een SC-540 gecertificeerd bedrijf/ saneerder	■	■	■	Als gemeente opdracht geven voor sanering	
Het volledige verspreidingsgebied (incl. putten, sloten, beplantingen etc.) is na de sanering vrijgegeven door een geaccrediteerd laboratorium/ SC 530 inventariseerder	■	■	■	Als gemeente opdracht geven voor een vrijgave meting	
De afzettingen en verkeersmaatregelen zijn na de vrijgave weggenomen	■	■	■	Afzettingen en verkeersmaatregelen wegnemen	
Er is, indien noodzakelijk, nazorg verleend aan alle betrokkenen. Bijvoorbeeld door informatieverstrekking.	■	■	■	Nazorg verlenen	
De door de gemeente gemaakte kosten n.a.v. de aanschrijving van een last onder bestuursdwang zijn verhaald	■	■	■	Kosten verhalen op aangeschreven personen	
De calamiteit is intern geëvalueerd	■	■	■	Evalueren calamiteit	
Meldkamer	Tel. 013-5161800				
Verkeersmaatregelen/ storingsdienst	Tel. 06-53327933				
GGD	Tel. 076-5282000				
RPS (SC 540 inventarisatiebureau + geaccrediteerd laboratorium)	Tel. 0880-235700				
Rasenberg (SC 530 saneerder)	Tel. 076-5960500				
Burgemeester piket	Tel. 0161-290144				

Bijlage 8

Controlelijst 2012 Omgevingsvergunning (activiteit sloop) en Sloopmelding bedrijf										
Dossinummer										
Naam										
Adres										
Locatie										
Hoofdaannemer										
Onderaannemer										
Controle		Datum			Wetgeving		Controleur		Handhaving	
		Akkoord	Niet akkoord	Niet van toepassing					Bestuursrecht	Strafrecht
									Inspectie SZW	Certificerende instelling
									Inspectie L&T	
Administratief voor uitvoering werkzaamheden										
De datum en tijd asbestverwijdering is gemeld aan de afdeling VVH					1.29/ 1.33 BB	herstellen/ Cat. 1	ja			
De asbestverwijdering is gemeld aan de Arbeidsinspectie					4.47c AB	herstellen			!	
Controle		Datum			Wetgeving		Controleur		Handhaving	
		Akkoord	Niet akkoord	Niet van toepassing					Bestuursrecht	Strafrecht
									Inspectie SZW	Certificerende instelling
									Inspectie L&T	
Uitvoering asbestsloop										
De omgevingsvergunningvergunning activiteit slopen/ sloopmelding is op het werk aanwezig					2.3 Wabo/ 1.32 BB	herstellen/ Cat. 1	ja			
Een afschrift van het asbestinventarisatie rapport is op het werk aanwezig					2.3 Wabo/ 1.32 BB	herstellen/ Cat. 2	ja			ja ja
Het werkplan is op het werk aanwezig					4.50 AB	herstellen/ Cat. 2			ja	ja ja
Het uitvoerend bedrijf is deskundig bij risicoklasse 1					4.45b AB		ja	ja	ja	ja
Het uitvoerend bedrijf is SC 530 gecertificeerd bij risicoklasse 2 en 3					6 AVB/4.54d AB	acuu gevaar	ja	ja	ja	ja
Het werkterrein is afdoende afgezet en voorzien van de aanduiding asbest					1.29 BB/4.48a AB	herstellen/ Cat. 2	ja		!	ja ja
Er wordt gebruik gemaakt van de beste technieken voor asbestsloop					8.2 BB/4.45 AB	Acuu gevaar	ja		ja	ja ja
Het asbest wordt goed verpakt en voorzien van stickers met het opschrift asbest					7 AVB/4.45 AB	herstellen/ Cat. 2	ja		ja	ja ja
De hoeveelheid aangetroffen asbest komt overeen met hetgeen gemeld aan de afdeling VVH					1.29 BB/ 2.3 Wabo	acuu gevaar	ja	ja	ja	ja ja
De asbestsloop vindt plaats voor bouwkundige sloop (indien mogelijk)					7 AVB/4.45 AB	acuu gevaar	ja		ja	ja ja
De asbestwerkzaamheden vinden plaats volgens het werkplan, veiligheidsplan en logboek					8.2 BB/4.50 AB	herstellen/ Cat. 2	ja		!	ja ja
De handelingen vinden plaats conform het arbeidsomstandighedenbesluit					AB	herstellen			ja	
Het asbest wordt niet bewerkt (bijvoorbeeld boren, slijpen, breken)					8.2 BB	acuu gevaar	ja	ja	ja	ja ja
Het asbest wordt gescheiden gehouden van overige materialen en juist opgeslagen					7 AVB	acuu gevaar	ja			ja ja
De veiligheid van derden wordt voldoende gewaarborgd tijdens de saneringswerkzaamheden					8.2 BB	herstellen/ Cat. 2	ja			ja ja
Het asbest wordt binnen 2 weken afgevoerd naar een erkende verwerker					7 AVB/1.1 WM	herstellen/Cat. 2	ja	ja		ja ja
Het werkgebied is visueel vrij van asbest na de asbestsloop					7.22/ 8.2 BB	Acuu gevaar	ja			ja ja
Het asbest wordt afgevoerd door een VIHR erkende transporteur					10.55 WM	herstellen/ Cat. 2		ja		ja ja
Controle		Datum			Wetgeving		Controleur		Handhaving	
		Akkoord	Niet akkoord	Niet van toepassing					Bestuursrecht	Strafrecht
									Inspectie SZW	Certificerende instelling
									Inspectie L&T	
Uitvoering bouwkundige sloop										
De veiligheid voor weknemers op het sloopterrein is afdoende gewaarborgd					AB	herstellen/ Cat. 2			ja	
Het sloopterrein is afdoende afgezet					1.29 BB	herstellen/ Cat. 2	ja			
De veiligheid van derden wordt voldoende gewaarborgd					8.2 BB	herstellen/ Cat. 2	ja			
De locatie is vrijgegeven van asbest door een deskundig bureau					9 AVB	acuu gevaar	ja		ja	ja ja
Er wordt voldaan aan het sloopveiligheidsplan					2.3 Wabo/ 1.29 BB	herstellen/ Cat. 2	ja			
Er wordt selectief gesloopt					2.3 Wabo/ 1.29 BB	herstellen/ Cat. 1	ja			
Het sloopafval wordt in voldoende fracties gescheiden en apart gehouden					2.3 Wabo/ 1.29 BB	herstellen/ Cat. 1	ja			
Het (overig) gevaarlijk afval wordt afgevoerd naar een erkende verwerker					10.37 WM	herstellen/ Cat. 2	ja	ja		
Het restafval wordt afgevoerd naar een sorteerinrichting					10.37 WM	herstellen/ Cat. 2	ja			
Het overig afval wordt afgevoerd naar een stortplaats					10.45 WM	herstellen/ Cat. 2	ja			
De afvaltransporten worden voorzien van begeleidingsbrieven (art. 10.38 en 10.39 WM)					10.44 WM	herstellen/ Cat. 1		ja		
De (drijf)mest is vooraf verwijderd					7.22 BB	acuu gevaar	ja			
De put en keldergaten worden opgevuld met grond (die voldoet aan de kwaliteitseisen) of afgedekt					8.2 BB	herstellen/ Cat. 2	ja			
De toegepaste bouwstoffen (Grond/ IBC bouwstoffen) zijn gemeld					42/ 32 Bbk	herstellen/ Cat. 2	ja			
Het terrein is vrij van vervuiling en egaal afgewerkt					7.22 BB	herstellen/ Cat. 1	ja			
Het breken van steenachtig puin op het sloopterrein is gemeld (controlelijst mobiele puinbrekers !)					4.1 BM	herstellen/ Cat. 2	ja	ja		
Controle		Datum			Wetgeving		Controleur		Handhaving	
		Akkoord	Niet akkoord	Niet van toepassing					Bestuursrecht	Strafrecht
									Arbeidsinspectie	Certificerende instelling
									Vrom	
Administratief na uitvoering werkzaamheden										
Uiterlijk 2 weken na de asbestsloop is het eindcontrole rapport toegezonden					10 AVB/ 1.29 BB	herstellen/ Cat. 1	ja			
Het rapport van de eindcontrole is volledig en voldoet aan de geldende regelgeving					4.51a AB	herstellen/ Cat. 1	ja		ja	ja
De stortingsbewijzen zijn uiterlijk 2 weken na de (asbest)sloop toegezonden					2.3 Wabo/ 1.29 BB	herstellen/ Cat 1	ja			
Opmerkingen:										

WM	Wet milieubeheer	AVB	Asbest verwijderings besluit
BB	Bouwbesluit 2012	AB	Arbeidsonstandighedenbesluit
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	Bbk	Besluit bodemkwaliteit
!	Melden afhankelijk van de omstandigheden	BM	Besluit mobiel breken
<i>Naar boven opschalen overtreding categorie toegestaan, naar beneden niet !</i>			
Acuut gevaar	Overtreding waarop onmiddellijk maatregelen genomen moeten worden om schade voor de leefomgeving te stoppen of zoveel mogelijk te beperken		
Categorie 1	Overtredingen met dreigende en/ of onomkeerbare schade voor de leefomgeving van enige betekenis Overtredingen met (dreigende) risico's voor de volksgezondheid Overtredingen die duiden op een calculerende en/ of malafide instelling van de overtreder en commune delicten met relevantie voor de leefomgeving Het herhaaldelijk voorkomen van overtredingen Recidive categorie 2 overtreding. In de afgelopen 5 jaar heeft het bedrijf eerder een categorie 2 overtreding begaan		
Cat. 2	Alle overige overtredingen		
Meldkamer Inspectie SZW	0800-2700000/ 0703336831		
Regionaal Milieuteam Politie	076-5437513		
Inspectie L&T	040-2652911		

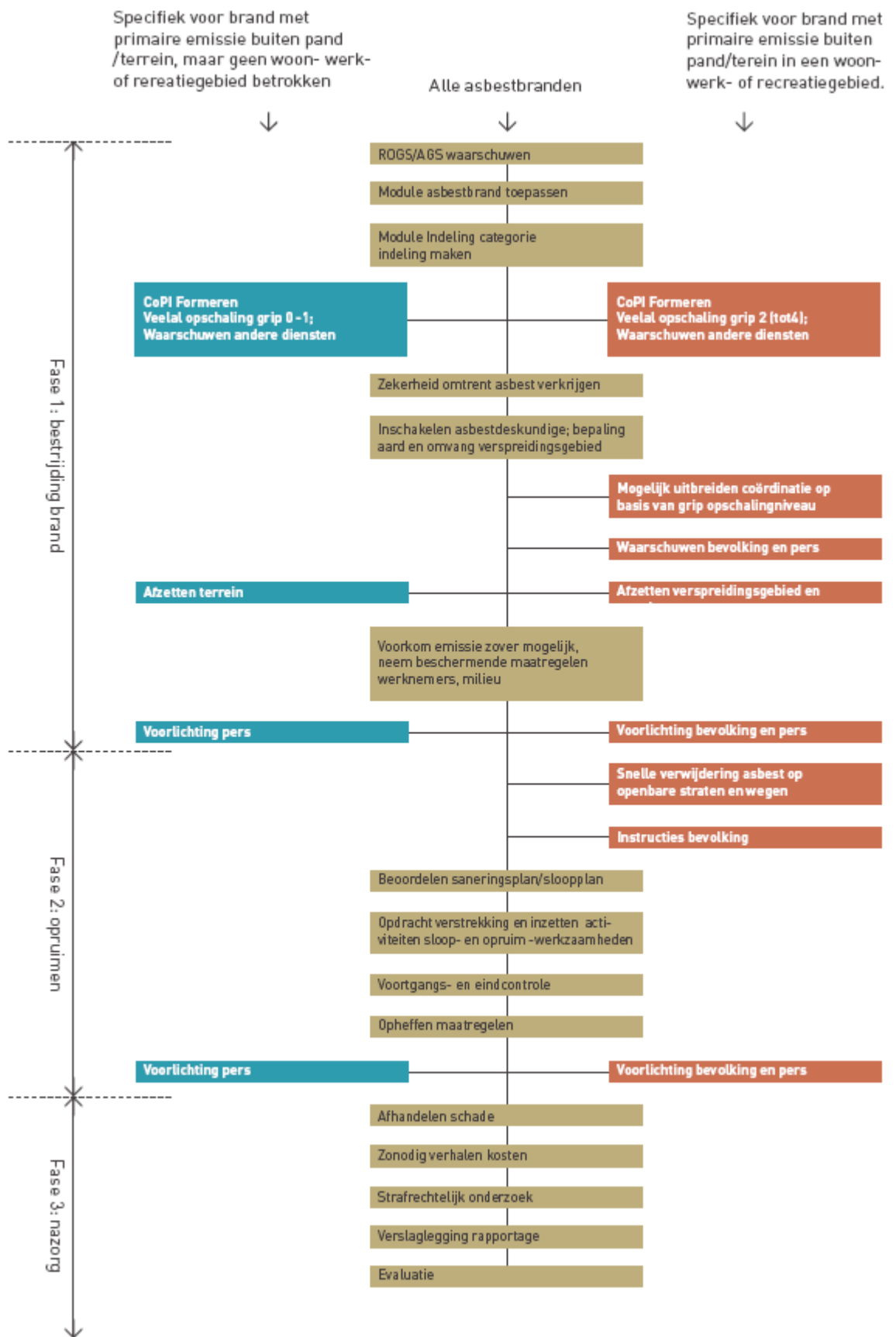
Bijlage 9

Controlelijst 2012 Sloopmelding particulieren									
Dossiernummer									
Naam									
Adres									
Locatie									
Controle	Datum			Wetgeving			Controleur		
	Akkoord	Niet akkoord	Niet van toepassing				Handhaving	Bestuursrecht	Inspectie SZW
Administratief voor uitvoering werkzaamheden									Inspectie L&T
De datum van de asbestverwijdering is ten minste 2 dagen voor aanvang gemeld aan VVH	■	■	■	1.29/ 1.33 BB	herstellen/ Cat. 1	ja			
Controle	Datum			Wetgeving			Controleur		
	Akkoord	Niet akkoord	Niet van toepassing				Handhaving	Bestuursrecht	Inspectie SZW
Uitvoering asbestsloop door particulier									Inspectie L&T
De sloopmelding is op het werk aanwezig	■	■	■	1.32 BB	herstellen/ Cat. 1	ja			
De asbestverwijdering wordt uitgevoerd door de particulier zelf	■	■	■	4 AVB	Acuut gevaar	ja	ja		
De asbestverwijdering is uit een particulier gebouw	■	■	■	4 AVB	Acuut gevaar	ja	ja		
Alleen geschroefde platen en/of niet gelijmde vloertegels of -bedekking wordt verwijderd	■	■	■	1.26 BB/ 4 AVB	Acuut gevaar	ja	ja		
Het werkterrein is afdoende afgezet en voorzien van de aanduiding asbest	■	■	■	1.29 BB	herstellen/ Cat. 1	ja			
Er wordt gebruik gemaakt van de beste technieken voor asbestsloop	■	■	■	8.2 BB	Acuut gevaar	ja			
Het asbest wordt goed verpakt en voorzien van stickers met het opschrift asbest	■	■	■	7 AVB	herstellen/ Cat. 2	ja			
De hoeveelheid aangetroffen asbest komt overeen met hetgeen gemeld aan de afdeling VVH	■	■	■	1.26/ 1.29 BB	Acuut gevaar	ja	ja		
De asbestsloop vindt plaatst voor bouwkundige sloop (indien mogelijk)	■	■	■	7 AVB	herstellen/ Cat. 2	ja			
Het asbest wordt niet bewerkt (bijvoorbeeld boren, slijpen, breken)	■	■	■	8.2 BB	Acuut gevaar	ja	ja		ja
Het asbest wordt binnen 2 weken afgevoerd naar een erkende verwerker	■	■	■	7 AVB/1.1 WM	onderzoek/ Cat. 2	ja	ja		
Het werkgebied is visueel vrij van asbest na de asbestsloop	■	■	■	7.22 BB	Acuut gevaar	ja			
Controle	Datum			Wetgeving			Controleur		
	Akkoord	Niet akkoord	Niet van toepassing				Handhaving	Bestuursrecht	Inspectie SZW
Administratief na uitvoering werkzaamheden									Inspectie L&T
De stortingsbewijzen zijn uiterlijk 2 weken na de asbestsloop toegezonden	■	■	■	1.29 BB	herstellen/ Cat. 1	ja			
Opmerkingen:									
AVB	Asbest verwijderings besluit								
BB	Bouwbesluit 2012								
AWB	Algemene wet bestuursrecht								
AB	Arbeidsomstandighedenbesluit								
AW	Arbeidsomstandigheden wet								
WM	Wet Milieubeheer								
I	Melden afhankelijk van de omstandigheden								
herstellen	Direct ongedaan maken overtreding								
onderzoek	Bij twijfel								
Naar boven opschalen overtreding categorie toegestaan, naar beneden niet !									
Acuut gevaar	Overtreding waarop onmiddellijk maatregelen genomen moeten worden om schade voor de leefomgeving te stoppen of zoveel mogelijk te beperken								
Categorie 1	Overtredingen met dreigende en/ of onomkeerbare schade voor de leefomgeving van enige betekenis Overtredingen met (dreigende) risico's voor de volksgezondheid Overtredingen die duiden op een calculerende en/ of malafide instelling van de overtreder en commune delicten met relevantie voor de leefomgeving Het herhaaldelijk voorkomen van overtredingen Recidive categorie 2 overtreding. In de afgelopen 5 jaar heeft het bedrijf eerder een categorie 2 overtreding begaan								
Categorie 2	Alle overige overtredingen								
Meldkamer Inspectie SZW	0800-2700000/ 0703336831								
Regionaal Milieuteam Politie	076-5437513								
Inspectie L&T	040-2652911								

Bijlage 10

Controlelijst 2012 Illegale sloop										
Dossiernummer										
Naam										
Adres										
Locatie										
Hoofdaannemer		Naam:								
		Adres:								
Onderaannemer		Naam:								
		Adres:								
Controle	Datum	Wetgeving			Controleur					
		Akkoord	Niet akkoord	Niet van toepassing	Handhaving	Bestuursrecht	Strafrecht	Inspectie SZW	Certificerende instelling	Inspectie L&T
Zijn de sloopwerkzaamheden vergunning/ meldingvrij?										
Er wordt minder dan 10 m3 niet asbesthoudend materiaal verwijderd					1.26 BB	acuut gevaar	ja	ja		
Er worden (asbesthoudende) pakkingen, geklemde vloerplaten of beglazingkit e.d. verwijderd					1.26 BB	acuut gevaar	ja	ja		
De sloopwerkzaamheden vinden plaats naar aanleiding van een aanschrijving van B&W					1.26 BB	acuut gevaar	ja	ja		
Er wordt asbest (verdacht materiaal) uit bodem, of van terrein verwijderd					2 AVB	acuut gevaar	ja	ja		
Geconstateerde feiten illegale sloop										
Bij de sloop komt niet meer dan 10 m3 aan bouwkundige sloopafval vrij					1.26 BB	acuut gevaar	ja			
De sloopwerkzaamheden vinden niet plaats aan een monumentaal of beschermwaardig pand					2.1 Wabo/11 MW	acuut gevaar	ja			
Het gebouw wordt geacht asbestvrij te zijn omdat deze is gebouwd na 1 januari 1994					1.26 BB/ 4 AVB	acuut gevaar	ja			
Er wordt max. 35 m2 geschroefde hechtgebonden asbest (verdachte) platen verwijderd					1.26 BB/ 4 AVB	acuut gevaar	ja			
Er wordt max. 35 m2 niet gelijmde asbest (verdachte) vloertegels of -bedekking verwijderd					1.26 BB/ 4 AVB	acuut gevaar	ja			
De vloertegels of vloerbedekking en/of (dak)platen worden verwijderd uit particulier gebouw					1.26 BB/ 4 AVB	acuut gevaar	ja			
Er is tijdig (5 werkdagen) een melding gedaan van de asbestverwijdering					1.26 BB	herstellen/ Cat. 2	ja			
Er is een omgevingsvergunning (slopen) aangevraagd en verleend/ er is een sloopmelding gedaan					1.26 BB	acuut gevaar	ja	ja		
De sloopwerkzaamheden m.b.t. de omgevingsvergunning/ melding zijn tijdig gemeld aan BWT					1.33 BB/ 10 AVB	herstellen/ Cat. 2	ja			
Er is een asbestinventarisatie rapport opgesteld (bij asbestverdachte panden/materialen)					1.26 BB/ 3 AVB	acuut gevaar	ja	ja		
De pakkingen, geklemde vloerplaten of beglazingkit worden verwijderd door een deskundig bedrijf					4.45b AB	acuut gevaar	ja	ja	ja	
Het uitvoerend bedrijf is SC 530 gecertificeerd bij risicoklasse 2 en 3					6 AVB/4.54d AB	acuut gevaar	ja	ja	ja	ja
Het uitvoerend bedrijf is deskundig bij risicoklasse 1					4.45b AB	acuut gevaar	ja	ja	ja	ja
Het uitvoerend bedrijf is in het bezit van een asbestinventarisatie rapport/ het rapport is aanwezig					1.32 BB/ 5 AVB	herstellen/ Cat. 2	ja	ja	ja	ja
De asbestsloop vindt plaats voor bouwkundige sloop (indien mogelijk)					7 AVB	acuut gevaar	ja	ja	ja	ja
Het asbest wordt gescheiden gehouden van overige materialen					7 AVB	acuut gevaar	ja	ja	ja	ja
Het asbest wordt goed verpakt en voorzien van stickers met het opschrift asbest					7 AVB/4.45 AB	herstellen/ Cat. 2	ja	ja	ja	ja
Het asbest wordt binnen 2 weken afgevoerd naar een erkende verwerker					7 AVB/1.1 WM	herstellen/Cat. 2	ja	ja	ja	ja
Gevaar voor mens (derden) en milieu wordt voorkomen					8.2 BB/8 AVB	acuut gevaar	ja	ja	ja	ja
De handelingen vinden plaats conform het arbeidsomstandighedenbesluit					AW/AB	herstellen		ja		
Er is een eindcontrole uitgevoerd na de asbestverwijdering en de lokatie is vrijgegeven					1,26 BB/ 9 AVB	acuut gevaar	ja	ja	ja	ja
Met de bouwkundige sloop e.d. is begonnen na de eindcontrole/ vrijgave m.b.t. de asbestsanering					9 AVB	acuut gevaar	ja	ja	ja	ja
Het breken van steenachtig puin op het sloopterrein is gemeld (controlelijst mobiele puinbrekers !)					4.1 BM	herstellen/ Cat. 2	ja	ja		
Uiterlijk 2 weken na de asbestsloop is het eindcontrole rapport toegezonden					10 AVB	herstellen/ Cat. 1	ja			
De stortingsbewijzen en vrijgaven zijn uiterlijk 2 weken na de (asbest)sloop toegezonden					5.16 AWB	herstellen/ Cat 1	ja			
Opmerkingen:										
AVB	Asbest verwijderings besluit									
BB	Bouwbesluit 2012									
WM	Wet Milieubeheer									
AB	Arbeidsomstandighedenbesluit									
AW	Arbeidsomstandigheden wet									
MW	Monumentenwet									
I	Melden afhankelijk van de omstandigheden									
Acuut gevaar	Overtreding waarop onmiddellijk maatregelen genomen moeten worden om schade voor de leefomgeving te stoppen of zoveel mogelijk te beperken									
Categorie 1	Overtredingen met dreigende en/ of onomkeerbare schade voor de leefomgeving van enige betekenis Overtredingen met (dreigende) risico's voor de volksgezondheid Overtredingen die duiden op een calculerende en/ of malafide instelling van de overtreder en commune delicten met relevantie voor de leefomgeving Het herhaaldelijk voorkomen van overtredingen									
Cat. 2	Recidive categorie 2 overtreding. In de afgelopen 5 jaar heeft het bedrijf eerder een categorie 2 overtreding begaan Alle overige overtredingen									
Meldkamer Inspectie SZW	0800-2700000/ 070-3336831									
Regionaal Milieuteam Politie	076-5437513									
Inspectie L&T	040-2652911									

Bijlage 11; schematische weergave verloop asbestbrand; (bron Ministerie VROM)

Informatie verzameling

Voorlichting asbestbranden

Bij asbestbranden zijn de belangrijkste doelgroepen voor de voorlichting de 'getroffen bewoners/ werknemers/ recreanten', pers en overige bewoners. Hieronder wordt per doelgroep de opzet van de voorlichting beschreven. Voor de 'getroffen bewoners/ werknemers/ recreanten' zijn vier momenten van voorlichting te onderscheiden:

1. Zo snel mogelijk na uitbreken van de brand

- Inhoud: waarschuwing primaire emissie:
 - wat is er gebeurd
 - binnen blijven
 - ramen en deuren dicht
 - ventilatiesystemen uit
 - kijk/luister voor nadere informatie naar
- Nadere informatie:
 - wat is er precies gebeurd en waar
 - wat is het 'rampgebied'
 - ernst/risico's
 - vermoedelijke duur
 - maatregelen die publiek kan nemen en/of niet kan nemen
 - maatregelen die overheid/bedrijf zal nemen
 - nut van maatregelen
 - afzender
 - wanneer en hoe meer informatie
- Middelen:
 - geluidswagen voor waarschuwing
 - huis aan huis bewonersbrief
 - bericht op papier dat afgegeven wordt bij grote bedrijven/instellingen
 - middelen voor nadere informatie kunnen zijn: lokale radio en televisie en infotelefoon
- Aandachtspunten:
 - geluidswagen moet door alle straten
 - geluidswagen verwijst voor meer informatie naar lokale radio en televisie
 - lokale radio en televisie verwijst naar telefoonnummer infotelefoon
 - als er veel anderstaligen in de buurt wonen, de boodschap vertalen
 - de inzet van middelen voor nadere informatie is afhankelijk van plaatselijke omstandigheden en van afspraken die vooraf gemaakt zijn, bijvoorbeeld in kader van rampenvoorlichting

2. Zo snel mogelijk wanneer de brand dat toelaat

- Inhoud: waarschuwing is voorbij:
 - u mag weer naar buiten
 - ramen en deuren mogen weer open
 - ventilatiesystemen mogen weer ingeschakeld worden
 - met asbest verontreinigde oppervlakken niet of zo weinig mogelijk betreden
 - trap niet op stukken asbest (niet verpulveren)
 - ga niet zelf opruimen (wordt door deskundigen gedaan)
 - asbestcementflinters die in- en uitgaan huis belemmeren met zachte bezem opzij schuiven
 - voorkómen dat kinderen met asbestcementflinters gaan spelen

- tot na afronding opruimwerkzaamheden schoeisel buiten uittrekken en aandoen en/of schoeisel buiten afspoelen (laarzen).
- kijk/luister voor nadere informatie naar
- Middelen: zie onder '1. Zo snel mogelijk na het uitbreken van de brand'
- aandachtspunten: zie onder '1. Zo snel mogelijk na het uitbreken van de brand'

3. Zo snel mogelijk na bestrijding van de asbestbrand

- Inhoud: zie brief in bijlage 5 van het "Plan van aanpak asbestbranden" Inspectie VROM en BZK.
- Middel: brief
- aandachtspunt: soms kan gerichte informatie en/of voorlichting naar scholen en andere gevoelige instellingen (bijv. ziekenhuis) binnen het verspreidingsgebied noodzakelijk zijn.

4. Na opruimwerkzaamheden

- Inhoud: zie brief in bijlage 5 van het "Plan van aanpak asbestbranden" Inspectie VROM en BZK.
- Middel: brief

Bijlage 12 Communicatie bij asbestbranden

Brand categorie 1 en categorie 2 (GRIP 0 /1)

Pers

AOV'er gemeente informeert communicatie adviseur gemeente
Politie doet perswoordvoering
Gemeente verwijst pers naar politiewoordvoering
Gemeente informeert politie over activiteiten publieksvoorlichting

Bewoners in verspreidingsgebied

Communicatie adviseur informeert Hoofd Actiecentrum Voorlichting
Hoofd Actiecentrum Voorlichting mobiliseert menskracht voor opstellen en afdrucken brief.
Overlegt met AOV'er over verspreiden brief (hulpdiensten ter plaatse of gemeentepersoneel)
Als brand onder controle is, brief met informatie verspreiden
In brief verwijzen naar klantcontactcentrum (tijdens openingstijden) voor vragen
Klantcontactcentrum logt vragen die binnen komen.
Alvast klaar zetten: sjabloon brief

Overige bewoners

Informeren via pers

Brand categorie 3 (GRIP 1/2)

Pers

AOV'er gemeente informeert communicatie adviseur gemeente
Politie doet perswoordvoering tot moment dat burgemeester besluit actiecentrum voorlichting ook voor persvoorlichting te bemannen. In praktisch overleg met politiewoordvoering naar gelang de situatie.
Gemeente verwijst pers tot dat moment naar politiewoordvoering
Gemeente informeert politie over activiteiten publieksvoorlichting

Bewoners in verspreidingsgebied

Communicatie adviseur informeert Hoofd Actiecentrum Voorlichting en houdt deze op de hoogte van ontwikkelingen, besluiten en adviseert over communicatieboodschappen.
Hoofd Actiecentrum Voorlichting mobiliseert menskracht voor opstellen en afdrucken brief, Q&A-lijst, digitale informatievoorziening en omgevingsanalyse, ondersteuning publieksvoorlichting via KCC gemeente.
Overlegt met AOV'er over verspreiden brief (hulpdiensten ter plaatse of gemeentepersoneel)
Als brand onder controle is, brief met informatie verspreiden
In brief verwijzen naar klantcontactcentrum voor vragen
Klantcontactcentrum logt vragen die binnen komen en beantwoordt vragen aan de hand van de Q&A lijst.
Brief en Q&A lijst op internet publiceren. Twitteraccount gemeente gebruiken en monitoren voor reacties.
Alvast klaar zetten: eerste algemene boodschappen, sjabloon brief en Q&A lijst met basisvragen en antwoorden over asbestbranden

Overige bewoners

Informeren via pers

Q&A list

Gezondheid & Asbest.

Inhoudsopgave

1	Wat is er precies gebeurd?	3
2	Wat kunt u doen wanneer er een brand uitbreekt?	3
3	Wat kan ik doen als ik bang ben dat ik asbestvezels heb ingeademd?	3
4	Wanneer mag ik weer naar buiten toe?	3
5	Welke media moet ik volgen voor meer informatie?	3
6	Waar moet ik opletten wanneer ik weer naar buiten mag?	3
7	Kunnen mijn kinderen weer buiten spelen?	3
8	Mogen mijn huisdieren weer naar buiten?	3
9	Wanneer wordt er bij mij in de straat opgeruimd?	3
10	Moeten opruimdiensten bij mij op het dak?	3
11	Komt er een informatieavond?	3
12	Kan ik groente uit eigen tuin eten?	4

1. Wat is er precies gebeurd?

{Uitleg situatie}.

Tip: Geef je medewerkers voordat de q&a list in gebruik gaat een korte samenvatting van de gebeurtenis.

2. Wat kunt u doen wanneer er een brand uitbreekt?

U kunt bij het uitbreken van een brand de brandweer, ambulance en politie waarschuwen. Zo kunt u voorkomen dat de brand overspringt naar andere gebouwen of dat er asbest vrijkomt. Daarnaast is het verstandig ramen en deuren te sluiten, het ventilatiesysteem uit te zetten en door de Omroep Brabant radiozender of tv-zender aan te zetten of internet in de gaten houden voor meer informatie. Voor informatie op internet kunt u de gemeentelijke twitter @gilzerijen volgen of te kijken op www.gilzerijen.nl.

3. Wat kan ik doen als ik mogelijk asbestvezels heb ingeademd?

Neem dan zo snel mogelijk contact op met uw huisarts. Hij kan u verder helpen en controleren of u inderdaad asbest heeft ingeademd.

4. Wanneer mag ik weer naar buiten toe?

Als u bericht van ons krijgt dat u weer naar buiten mag. Dit gebeurt via Omroep Brabant radio of tv-zender, de website van de gemeente (www.gilzerijen.nl), de gemeentelijke twitter (@gilzerijen) of geluidswagens die voorbij rijden.

5. Welke media moet ik volgen voor meer informatie?

U kunt Omroep Brabant op tv aanzetten, via de radio kunt u ook terecht bij Omroep Brabant, de website van gemeente Gilze en Rijen blijft up-to-date over de laatste ontwikkelingen (www.gilzerijen.nl) en u kunt de gemeente Gilze en Rijen twitter in de gaten houden.

6. Waar moet ik opletten wanneer ik weer naar buiten mag?

Het is dan verstandig om oppervlakken met asbest te vermijden, niet te trappen op stukken asbest, dat u de asbest NIET zelf gaat opruimen, indien u kinderen heeft dat zij niet gaan spelen met asbestfilters. Een laatste tip is tot na het afronden van de opruimwerkzaamheden uw schoeisel buiten aan te doen, uit te trekken en/of afspoelen.

7. Kunnen mijn kinderen buiten spelen?

Als u bericht krijgt dat u weer naar buiten mag, mogen uw kinderen weer naar buiten. In afgezette gebieden ligt asbest op de stoep, zorg ervoor dat uw kinderen daar niet spelen. Doen zij dit toch, zorgt ervoor dat zij geen asbest binnenkrijgen.

8. Mogen mijn huisdieren naar buiten?

Als u bericht krijgt dat u weer naar buiten mag, mogen uw huisdieren weer naar buiten. Het is verstandig te wachten tot alles buiten is opgeruimd. Dit verkleint het risico op gezondheidsproblemen voor uw huisdier.

Is uw huisdier tijdens de asbestbrand wel buiten geweest is het verstandig langs de dierenarts te gaan. Hij/Zij kan dan controleren of uw huisdier in orde is.

9. Wanneer wordt er bij mij in de straat opgeruimd?

Dit gebeurt zo spoedig mogelijk, wanneer uw straat aan de beurt is ontvangt u hier bericht van.

10. Moeten opruimdiensten bij mij op het dak?

Wanneer dit nodig is, ontvangt u vooraf een bericht hierover. Het is belangrijk dat u niet zelf het dak opgaat om eventuele asbest op te ruimen.

11. Komt er een informatieavond?

Indien Ja: Ja, er komt een informatieavond. U krijgt hier nog bericht over. Tot die tijd is het verstandig het lokale nieuws in de gaten te houden, ramen en deuren gesloten te houden en ventilatiesystemen uit te zetten.

Indien Nee: Nee, er komt geen informatieavond. Heeft u toch vragen die u graag beantwoordt wil hebben kunt u deze aan mij doorgeven. Dan zorg ik ervoor dat uw antwoord krijgt.

**Wanneer de vragen op een later tijdstip worden beantwoord is het belangrijk dat de naam, het adres en telefoonnummer genoteerd worden.*

12. Kan ik groente uit eigen tuin eten?

Als uw groentetuin buiten het getroffen gebied ligt, kunt u uw eigen verbouwde groente gewoon eten.

Ligt uw groentetuin binnen het gebied, kunt u beter wachten tot er een signaal wordt afgegeven dat alles weer veilig en gereinigd is.

Bijlage 14 Afzetlinten

INLEIDING

Geconstateerd is dat in den lande en ook in deze regio op verschillende manieren wordt omgegaan met het toepassen van afzetlint. Dit heeft in sommige gevallen tot gevaarlijke situaties geleid en toont weer aan dat eenduidigheid bij afzetlinten nagestreefd moet worden.

Vanuit de veiligheidsregio is een procedure opgesteld die in deze regio van toepassing is verklaard. Deze procedure wordt ook gehanteerd door:

- Politie Midden- en West Brabant;
- Brandweer Midden- en West Brabant;
- Ambulancedienst Midden-West-Noord Brabant;
- Journalisten (die in het bezit zijn van een politieperskaart).

GEBRUIK AFZETLINT

Er zijn drie soorten afzetlint:

- A. Rood- Wit
- B. Rood- Geel
- C. Oranje

ROOD- WIT

Dit lint is bedoeld om het publiek op afstand te houden. Binnen dit gebied is sprake van een gangbare werksituatie voor personeel van de hulpdiensten en/ of vertegenwoordigers van andere diensten

ROOD- GEEL

Dit lint geeft het gebied aan waar zowel het publiek als hulpdiensten buiten moeten blijven. Dit gebied is bestempeld als onveilig (bv instortingsgevaar of i.v.m. sporenonderzoek politie). Toegang voor het personeel van de hulpdiensten en/ of vertegenwoordigers van andere diensten is alleen geoorloofd nadat dit is afgestemd in het motorkapoverleg of het CoPI. Indien er geen sprake is van motorkapoverleg of CoPI dan geeft alleen de hoogst leidinggevende ter plaatse toestemming tot betreding van het gebied.

ORANJE

Dit lint geeft besmet gebied aan. Dit kunnen zowel gevaarlijke stoffen zijn maar ook asbest. Dit gebied mag alleen worden betreden door aangewezen personen met persoonlijke beschermingsmiddelen nadat dit is afgestemd in het motorkapoverleg of het CoPI. Dit is in de meeste gevallen alleen de brandweer. De hoogste leidinggevende brandweer geeft hiervoor vervolgens toestemming.

WIE HEBBEN DEZE LINTEN BIJ ZICH?

De operationele voertuigen van de hulpverlenende diensten zijn met de volgende afzetlinten uitgerust:

Discipline	Voertuig	Soort afzetlint
Brandweer	Blusvoertuigen, OVD	Alle soorten
Politie	Surveillance eenheden	Rood- wit
GHOR	OvDG	Rood- wit

GEBRUIK

Ophangen

Rood- wit lint: Iedereen met een taak in de hulpverlening

Rood- gele lint: Brandweer

Oranje lint: Brandweer

Aanpassen

Het aanpassen van afgezet gebied mag alleen in opdracht van de hoogste leidinggevende ter plaatse nadat deze dit heeft overlegd in het motorkapoverleg of het CoPI.

GEMEENTELIJKE MEDEWERKERS

Voor de gemeentelijke medewerkers geldt dat zij in eerste instantie buiten alle linten blijven. Mocht het zo zijn dat er binnen de rood- witte afzetting gewerkt moet worden dan is dat in overleg met de politie en/of brandweer mogelijk. Het betreden van een gebied dat is afgezet met een rood- geel of oranje afzetlint is onder geen enkele voorwaarden toegestaan. Als dit gebied wel betreden mag worden dan zal de brandweer deze linten verwijderen.

Bijlage 15: Procedure bij (asbest) calamiteit

In geval van een calamiteit waarbij asbest is betrokken, wordt volgens regionale procedures gewerkt. Betreft dit een kleine besmetting dan zal de AOV-er het intern de gemeentelijke organisatie proberen te verhelpen. Dit ook in verband met het grote kostenplaatje wat hieraan vasthangt.

Betreft het een brand en/of ongeval waarbij de hulpdiensten worden ingeroepen dan gaat dit volgens de regionale asbest procedure. De meldkamer zal de volgende functionarissen alarmeren:

- Indien nog niet gebeurd: Tankautospuits brandweer en politie.
- Officier Van Dienst Brandweer,
- Meetplanleider Brandweer (ivm effectgebied),
- Adviseur Gevaarlijke Stoffen,
- AOV van de betreffende gemeente,
- Bouw en Woningtoezicht betreffende gemeente,
- Naar gelang de situatie eventueel een ambulance,
- Voorlichters en laboratorium indien nodig.

De meeste van bovenstaande diensten en personen staan onder een piketregeling. Voor de gemeente Gilze en Rijen zijn op dit moment de volgende personen bekend op de meldkamer:

“Bouw en Woningtoezicht”

1. Afdelingshoofd VVH
2. 1^e medewerker Handhaving/ Bouwcontroleur VVH
3. (2^e) Bouwcontroleur VVH

AOV

1. Ambtenaar openbare orde en veiligheid
2. Plaatsvervangend ambtenaar openbare orde en veiligheid

De AOV-er zal naar gelang de situatie de (loco-)burgemeester informeren.

Bijlage: Asbest- en alarmeringsprocedure Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

Asbest		Versie 1	24-10-05	As1
<u>Algemene informatie</u>				
<p>Centraal bij een asbestbrand is het zoveel mogelijk voorkomen van blootstelling van mens en milieu aan asbest. Het aantal en de aard van de acties zijn afhankelijk van het verspreidingsgebied (mede afhankelijk van meteorologische parameters). Hiertoe is een onderverdeling gemaakt in categorieën:</p> <p>Categorie 1: geen emissie buiten erfscheiding;</p> <p>Categorie 2: emissie buiten erfscheiding, maar geen woon-, werk- of recreatiegebied;</p> <p>Categorie 3: emissie buiten erfscheiding in woon-, werk- of recreatiegebied.</p> <p>Het optreden bij een asbestbrand gebeurt in stappen (<i>bron: operationeel handboek OGS</i>):</p> <p>Fase A: preventie en voorbereiding (<i>n.v.t.</i>)</p> <p>Fase B: bestrijden van de asbestbrand (<i>zie inzet en tactiek</i>)</p> <p>Fase C: opruimen van asbestresten (<i>verantwoordelijkheid van CoPI (zie "Plan van aanpak asbestbranden" par.6.4.4)</i>)</p> <p>Fase D: nazorg <i>verantwoordelijkheid van CoPI (zie "Plan v. aanpak asbestbranden" par.6.5)</i></p>				
Alarmering	(Mogelijk) Betrokken diensten/ personen per categorie	Cat. 1 GRIP 0	Cat. 2 GRIP 0 of 1	Cat. 3 GRIP 1
	Brandweer: OvD-B, ROGS	Altijd	Altijd	Altijd
	Politie: surveillance, milieupolitie	Altijd	Altijd	Altijd
	GHOR: OvD-G	Niet, tenzij ²	Soms	Altijd
	Bouw- en woningtoezicht/ milieudienst	Altijd	Altijd	Altijd
	Gespecialiseerd laboratorium ³	Soms	Altijd	Altijd
	Persvoorlichter	Niet	Soms	Altijd
Publieksvoorlichter	Niet	Soms	Altijd	

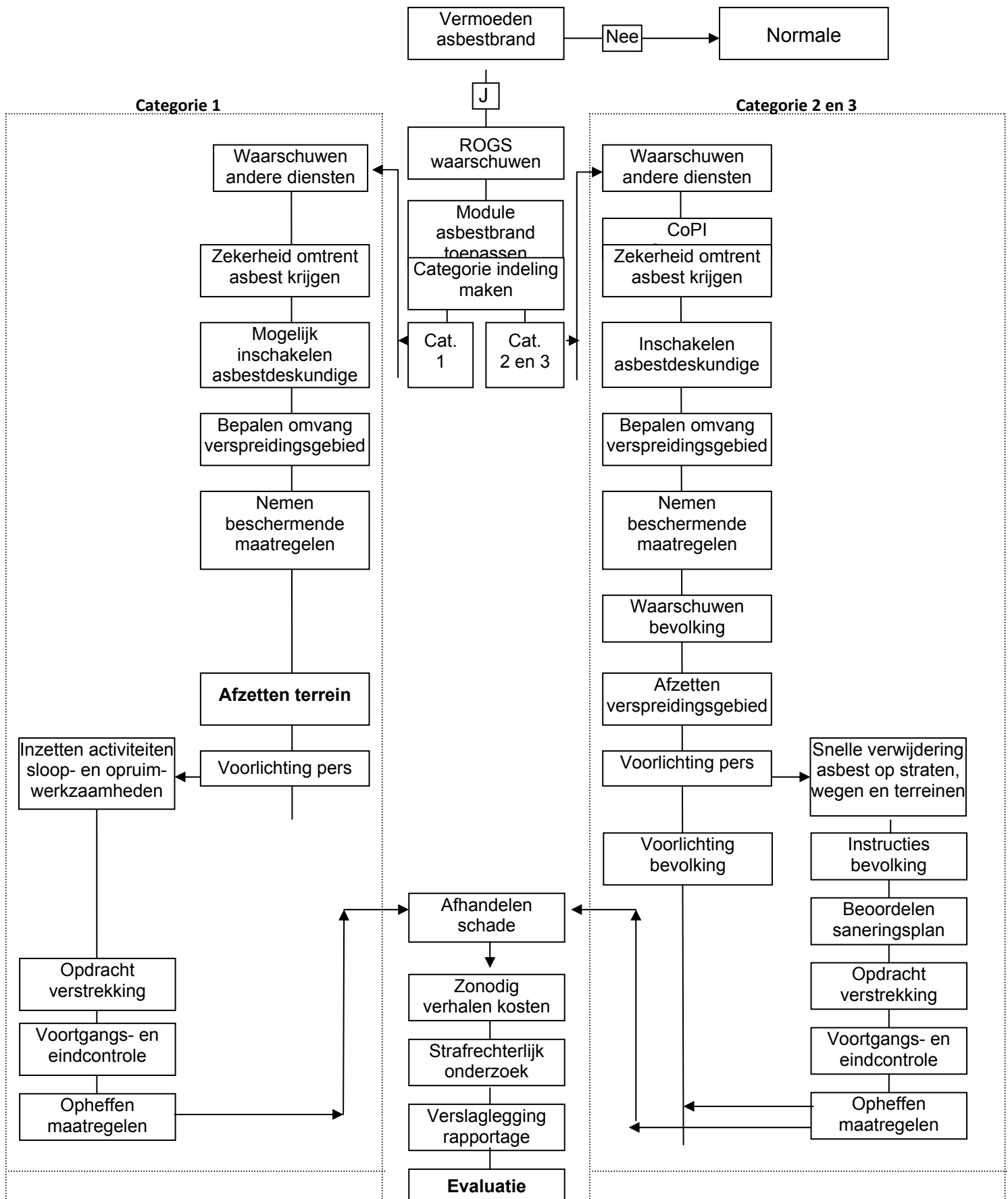
² Bij cat. I branden wordt de GHOR alleen ingeschakeld bij mogelijke aantasting van gewassen en voedingswaren. Dit kan zich bijv. voordoen bij opslagplaatsen van aardappels of andere voor menselijke consumptie geschikte producten.

³ Het ter plaatse laten komen van een gespecialiseerd laboratorium zal door de milieudienst of bouw en woningtoezicht worden verzorgd.

Inzet/Tactiek	<p>Fase B. Bestrijden van de asbestbrand.</p> <p><u>Algemeen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij vermoeden van asbest: <ul style="list-style-type: none"> - centralist informeren en procedure asbestbrand starten; - ROGS ter plaatse laten komen; - bij repressie emissie voorkomen; • Deel brand in categorie 1, 2 of 3. Bij categorie. 2 en 3 CoPI formeren. • Standaard procedure “optreden bij gevaarlijke stoffen” • Gebruik standaard persoonlijke beschermingsmiddelen (ademplucht, uitrukkleding, helm, handschoenen etc.) • Voor ontkoppelen/afzetten EN voor weer opnieuw aansluiten/opzetten van ademautomaat/gelaatstuk, gezicht, masker en handen afspoelen met water • Inzetgebied alleen betreden met duidelijke opdracht en voorzien van persoonlijke bescherming. • Verplaatsing van personeel zoveel mogelijk via “natte” “vaste” routes (gebruik sproeistraal). • Voorkom verspreiding door benedenwinds inzetten van waterscherm (afstand 5 tot 10 meter). • Afzetten terrein/gebied (<i>door politie/gemeente</i>). • Waarschuwen bevolking. Benedenwinds ramen en deuren sluiten.(<i>door politie</i>)(=cat.3). • Informeren pers en voorlichten bevolking .(=cat.3) • Zekerheid dat het om asbest gaat vast laten stellen door gespecialiseerd laboratorium (komen ter plaatse en verrichten ter plaatse onderzoek).
Inzet/Tactiek(v ervolg)	<p><u>Ontsmetting personeel</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Besmette kleding nat en luchtdicht afgesloten verpakken. • Op verpakking vermelden dat inhoud asbestvezels bevat. • Kleding kan volgens normale wasprocedure worden gereinigd. • Bij na-inspectie bij voorkeur lichte chemicaliënoverall gebruiken. <p><u>Ontsmetting materieel en gereedschappen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Verzamelen bij opstellijn en ter plaatse “nat” reinigen. • Wat ter plaatse niet geringd kan worden luchtdicht verpakken. • Voertuigen ter plaatse bij opstellijn “nat” (met water en dweil) reinigen (Vooral banden, wielkasten, daken en treeplanken). <p><i>Het gebruikte water bij ontsmetten kan in riool geloosd worden. Gebruik filters niet noodzakelijk.</i></p>
Bijzondere gevaren	Blootstelling van mens en milieu aan asbest.
Verwijzing naar	<ul style="list-style-type: none"> • Stroomschema asbestbrand. • Handboek OGS hoofdstuk 18. • Plan van aanpak asbestbranden.
Overig	<ul style="list-style-type: none"> • Bepalen verspreidingsgebied (<i>zie “Plan van aanpak asbestbranden” par.6.3.2</i>) • Overzicht toepassingen asbesthoudende producten (<i>zie “Plan van aanpak asbestbranden” par.3.3</i>)
Bijstand/	<ul style="list-style-type: none"> • Haakarmbakken

Logistiek	District oost	District midden	District west
	- ABH	- HAB	- Ontsmettingsunit
	- MLH	- HOS	- HV
	- COH (bij CoPi)	- HCV (bij CoPi)	- COH

Stroomschema asbestbrand

Bijlage 16: Protocol aannemen van asbest op de milieustraat

Wat doe je als een inwoner asbest komt aanbieden op de milieustraat?

- je vraagt naar de ingevulde formulieren die bij het brengen van asbest meegenomen moeten worden;
- als men dit formulier niet heeft vul dan een blanco formulier in;
- het asbest moet ingepakt zijn in stevig dubbel plastic en met (breed) plakband dichtgemaakt;
- je plakt een sticker **A** (asbesthoudend afval) op het pakket;
- je laat de inwoner het asbest zelf in de container leggen.

Wat doe je als een inwoner met spullen komt die niet verpakt zijn maar wel op asbest lijken?

- je neemt het afval niet aan en behandelt het als asbest;
- je vraagt de inwoner om het asbest alsnog te gaan inpakken (als de situatie daarom vraagt geef je de inwoner inpakmateriaal, plakband en sticker mee);
- je gaat over het inpakken of aanbieden van asbest niet in discussie met een inwoner;
- **Let op! Je mag het asbest nooit zelf inpakken!!**
- Het asbest mag in geen enkel geval op de milieustraat worden ingepakt;
- Als de inwoner het asbest daarna ingepakt brengt, kan hij/zij het asbest zelf in de container leggen.
- Zie vervolgens de procedure hierboven

Bijlage17: Procedure aantreffen van asbest in de openbare ruimte

Wat doe je als je bij het opruimen van vuil in de plantsoenen kleine stukken asbest vindt?

- je bekijkt het afval zonder het aan te raken;
- weet je het zeker? Twijfel je of het om asbest gaat? **Laat het afval dan liggen!**
- Je belt met je teamleider en geeft door dat je asbest verdacht materiaal hebt gevonden. De teamleider zorgt er voor dat het asbest wordt opgeruimd.

Instructie voor de medewerkers die het asbest laten opruimen.

Als een wijkbeheerder of teamleider het vermoeden heeft dat er asbest in de openbare ruimte ligt bellen zij de persoon die een asbest herkenningcursus heeft gevolgd, zij dragen zorg voor het vervolgtraject.

Asbest verdacht materiaal wordt beoordeeld door de firma Rasenberg. Als het materiaal asbesthoudend is dan ruimt Rasenberg het asbest op, de teamleider stuurt dit aan. Als uit onderzoek blijkt dat het materiaal niet asbesthoudend is dan wordt het materiaal als restafval afgevoerd door de wijkteams.

Bijlage 18: asbestonderzoek met een regulier bodemonderzoek

De asbestnormen zijn zo opgesteld dat in het begintraject een combinatie met een regulier bodemonderzoek mogelijk is. In de drie asbestnormen (NEN 5707, NEN 5897 en NTA 5727) is de onderzoeksmethode trapsgewijs opgebouwd: vooronderzoek, verkennend onderzoek en nader onderzoek. Bij het doorlopen van de onderzoeksfasen neemt niet alleen de betrouwbaarheid van het resultaat toe maar ook de onderzoeksinspanning (lees ook: de kosten).

Het vooronderzoek wat gedaan moet worden bij een verkennend bodemonderzoek kan ook goed gebruikt worden om inzicht te krijgen in de mogelijke kans dat een asbestverontreiniging aanwezig is:

- Archiefonderzoek en verzamelen van locatiegegevens zoals gebruik en inrichting van de locatie.
- Aanleiding van het verkennend onderzoek (o.a. verkoop van locatie, bouw, sloop, hergebruik of herinrichting)
- Visuele inspectie op de locatie
-

De visuele inspectie op de locatie is van wezenlijk belang voor het asbestonderzoek.

Om geen onnodige kosten te maken zal het asbestonderzoek in eerste instantie zich beperken tot het archiefonderzoek en een visuele inspectie door de veldwerkers die het verkennend bodemonderzoek uitvoeren. Mocht naar aanleiding van deze inspectie de locatie verdacht blijken (bijvoorbeeld veel puin aanwezig op de locatie), dan zal worden overgegaan op het uitvoeren van een verkennend asbestonderzoek gelijktijdig met het verkennend bodemonderzoek. Aan de hand van die bevindingen kan bepaald worden of een nader onderzoek of eventueel een saneringsonderzoek van toepassing zijn

In de onderstaande tabel zijn een aantal bevindingen wat betreft asbest in de bodem en bijbehorende acties weergegeven:

Bevinding	Actie
Er is met voldoende betrouwbaarheid vastgesteld dat op de locatie geen asbest in de bodem aanwezig is	Onderzoek is niet noodzakelijk
Er is geen asbest in de bodem aangetroffen. De betrouwbaarheid van het onderzoek is onvoldoende	Aanvullend onderzoek is noodzakelijk
Op de locatie is asbest aanwezig. De omvang, mate en de ruimtelijke verdeling van het asbest in de bodem zijn echter nog onvoldoende en/of met onvoldoende betrouwbaarheid bekend.	Aanvullend onderzoek (bijvoorbeeld een nader onderzoek) is noodzakelijk
Op de locatie is asbest in de bodem aanwezig. De omvang, mate en ruimtelijke verdeling van het asbest in de bodem is voldoende betrouwbaar bekend. Er is geen sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging met asbest.	Maatregelen zijn niet noodzakelijk
Op de locatie is asbest in de bodem aanwezig. De omvang, mate en ruimtelijke verdeling van asbest in de bodem is voldoende betrouwbaar bekend. Er is sprake van een ernstige bodemverontreiniging met asbest en daarmee van saneringsnoodzaak	Vaststellen van de urgentie van de sanering is noodzakelijk

<p>Op de locatie is asbest in de bodem aanwezig. De omvang, mate en ruimtelijke verdeling van asbest in de bodem is voldoende betrouwbaar bekend. Er is sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging met asbest en daarmee van saneringsnoodzaak, maar de sanering is niet urgent</p>	<p>Tot op de locatie sprake is van bouw, herinrichting of iets dergelijks zijn bodemsaneringsmaatregelen niet noodzakelijk. Opmerking: de onderzoeksresultaten dienen wel te worden aangetekend in het kadaster</p>
<p>Op de locatie is asbest in de bodem aanwezig. De omvang, mate en ruimtelijke verdeling van asbest in de bodem is voldoende betrouwbaar bekend. Er is sprake van ernstige bodemverontreiniging met asbest en daarmee van saneringsnoodzaak en de sanering is urgent</p>	<p>Het nemen van maatregelen om de risico's van de verontreiniging met asbest te neutraliseren is noodzakelijk. Hieronder vallen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Onderzoek naar de noodzaak van het treffen van tijdelijke saneringsmaatregelen. - Uitvoering van een saneringsonderzoek
<p>Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van mogelijk hergebruik van de grond en er is voldoende betrouwbaar vastgesteld dat de grond geen asbest bevat boven de restconcentratie en hergebruiknorm</p>	<p>De grond kan voor hergebruik worden aangewend</p>
<p>Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van mogelijk hergebruik van de grond en er is voldoende betrouwbaar vastgesteld dat de grond wel asbest bevat boven de restconcentratie en hergebruiknorm</p>	<p>De grond kan pas na reiniging voor hergebruik worden aangewend of dient te worden gestort op een daarvoor bestemde stortplaats</p>

Bijlage 19: Procedurebeschrijving aankoop onroerend goed

	Activiteit	Bijzonderheden	Organisatie
1	Aankoop		
a	Taxatie opm. 1	Extern bureau	RO
b	Onderhandeling	Extern bureau	RO
c	Concept overeenkomst In hoeverre is het mogelijk om het risico en de gevolgen van het onverwachts aantreffen van asbest bij de verkopende partij te leggen? Door hiervoor een passage op te nemen in de concept overeenkomst/ overeenkomst. Óf dit kan, óf je dit wilt doen, is de vraag. Dit aspect kan onderdeel zijn bij de onderhandelingen.	Op maat	RO
	<i>Aandacht voor verborgen gebreken (risico's) Op welke manier? Is niet voor niets 'verborgen'.</i>	Standaard	RO
d	Definitieve overeenkomst	Tekenen	RO
	Bodemonderzoek (historisch onderzoek) -Bij het bodemonderzoek Tijdens het historisch onderzoek specifiek letten op aanwijzingen voor aanwezigheid van asbest in de bodem. Hierbij kan gelet worden op voormalige oude bebouwing en schuren (m.b.v. oude luchtfoto's). Mochten er hiervoor aanwijzingen zijn dan kan gericht asbest bodemonderzoek plaatsvinden op verdachte plaatsen. Waarbij evt. gebruik kan worden gemaakt van onderzoek met proefsleuven. Het asbest onderzoek moet worden uitgevoerd door een Kwalibo erkend bureau. Dit zit in de procedure van IB. Bij het bodemonderzoek zou ik een advies laten opnemen m.b.t. het asbest, gericht op saneringsnoodzaak, indicatieve kostenanalyse en gelet op toekomstig gebruik.	Extern bureau Kwalibo gecertificeerd bureau	IB (+ RO)
	(indien nodig n.a.v. bodemonderzoek) Asbestinventarisatie (bij bouwwerk van voor 1994) Gebouwen ouder dan 1994 altijd laten onderzoeken op asbest (asbestinventarisatie). Bij de asbestinventarisatie een advies laten opnemen m.b.t. het asbest, gericht op saneringsnoodzaak, indicatieve kostenanalyse en gelet op toekomstig gebruik.	Extern bureau Gecertificeerd bureau	IB (+ RO)
e	Notarieel transport	Notaris	RO
	Betalingen	Via Financiën	RO
f	Feitelijke oplevering	Checklist	FAZA

g	Rapportage feitelijke oplevering aan RO	Standaard	FAZA
	Reactie aan koper (indien nodig)		RO
h	Acceptatie Beheer	Onbebouwd	RO
		Bebouwd	FAZA

PROCESBESCHRIJVING BEHEER BEBOUWD ONROEREND GOED

	Activiteit	Bijzonderheden	Organisatie
2	Beheer	Bebouwd	
A	Doelstelling bepalen	Doorverkoop	FAZA (+ RO)
		Sloop	FAZA
b	Beheersplan opstellen	Standaard	FAZA
c	Beheersplan uitvoeren		FAZA
d	Anti-kraakgebruik regelen (overeenkomst)	Extern bureau	RO
	Anti-kraakgebruik uitvoeren	Extern bureau	FAZA
e	Rapportage beheersplan aan RO		FAZA
e	Toezicht als eigenaar/beheerder		FAZA

	Activiteit	Bijzonderheden	Organisatie
	Sloop		
3	Sloop onroerend goed	Bebouwd	FAZA
a	Aanvraag sloopvergunning	Asbestinventarisatie	FAZA
b	Ontvangen sloopvergunning		FAZA
c	Offertes opvragen voor feitelijke sloop	Bestekformulier	FAZA
d	Opdracht verlenen	Standaard	FAZA
e	Toezicht als opdrachtgever	VV&H is toezichthouder als bevoegd gezag!	FAZA
f	Feitelijke oplevering sloop	Checklist	FAZA
g	Betalingen	Via Financiën	FAZA

Nog op te stellen documenten:

1f	Feitelijke oplevering	Checklist	FAZA
1g	Rapportage feitelijke oplevering aan RO	Standaard	FAZA
2b	Beheersplan opstellen	Standaard	FAZA
3f	Feitelijke oplevering sloop	Checklist	FAZA

Opm 1. Het bodemonderzoek en de asbestinventarisatie worden nu uitgevoerd nadat de definitieve overeenkomst is getekend. Het verdient aanbeveling om

- Óf het bodemonderzoek en de asbestinventarisatie mee te nemen in een eerder stadium bijv. de taxatie-fase.

Óf indien mogelijk, asbest